శతకరత్నములు

(ప్రథమ భాగము)

పండిత మల్లాది లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రిగారిచే

సంగ్రథితము.

పబ్లిషరు:—

కొండపల్లి వీరవెంకయ్యా,

శ్రీ సత్యనారాయణ బుక్ డిపో,

రాజమండ్రి.

రాజమహేంద్రవరము:

శ్రీ సత్యానంద ప్రెస్సునందు

ముద్రింపఁబడినది.

1930.

పీఠిక.

పాఠకులారా !

ఆంధ్రభాషనానాటికభివృద్ధి నొందుచున్నది. ప్రజాసామాన్యము కూడఁప్రబంధముల నొకవైపునఁ జేతఁ బట్టుదినములువచ్చినవి. పద్యముల వోలెపాటలనుగూడ జనసామాన్యము భాషానియమంబుల పాటింపక చేతఁబట్టుకొని వల్లెవేయుదినము లరుదెంచినవి. విద్యావిధానమునకు జనసామాన్యము నేర్వవలెనన్న భక్తివైరాగ్యజ్ఞాననీతిదాయకంబులగు శతకములను జేతఁబట్టవలయును. సాధారణముగా జనసామాన్యము కృష్ణకుమారీత్యాదిశతకవింశతికంటె నెక్కుడెఱుంగదు. అన్నిశతకములలోని పద్యరత్నములను భాషాసేవకులకందజేసి కంఠపాఠము చేయించవలయుననియే మాయుద్దేశము. అందులకుగా మాసోదరు లిదివఱకెరిగియున్నశతకములందలి పద్యములను ప్రారంభమునను మధ్యమధ్యను జొన్పి ప్రాచీననవీన శతకములలో సుమారు వేయింటనుండి నూఱుశతకంబులనెత్తియందలి రత్నఘుటికలనేర్చి పేర్చితిమి.

శైలికైయందలిపద్యముల రెండింటిని మచ్చునకిచ్చియుంటిమి.

చ. సనకసనందనాదిముని సత్తములుత్తమ భక్తియుక్తిసా
ధనమునవంబుజాక్షుని పదంబులసేవ యొనర్చిధన్యులై
మనుటయెరింగియింక కొరమాలినవారలవేడనేల నీ
వనవరతానురక్తి మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా.

(మానసబోధశతకము.)

ఉ. రాజులమేటిరాజురఘురాజ మహాత్ముఁడురాజమాన్యుడై
రాజితకీర్తిశాలియగు రాముడురాజ్యభిలాషసక్తుడై
యీజగమేలురాజులకు నిష్టజనంబులు నింపొనర్చుమా
భూజనభక్తరక్షకుడు భూతిదలంచెప్రసన్నరాఘవా.

(ప్రసన్నరాఘవశతకము.)

విషయసూచిక.

——:o:——

శతకరత్నములు.

ప్రథమభాగము.

దాశరథీశతకము.

———:o:———

శ్రీరఘురామ చారు తులసీదళదామ శమక్షమాది శృం
గార గుణాభిరామ త్రిజగన్నుత శౌర్యలలామ దు
ర్వారక బంధరాక్షసవిరామ జగజ్జనకల్మషార్ణవో
త్తారకనామ భద్రగిరిదాశరథీ కరుణాపయోనిధీ.

ఉ. శ్రీదసనందనాది మునిసేవితపాద దిగంతకీర్తిసం
పాదితసుప్రసాద భవపాశవిభేద విషాదవల్లికా
చ్ఛేదధరాధినాథకులసింధు సుధామయపాద నృత్తగీ
తాదివినోద భద్రగిరిదాశరథీ కరుణాపయోనిధీ. 2

చ. దురితలతాలవిత్రఖరదూషణ కాననవీతిహోత్రభూ
భరణకళావిచిత్రభవ బంధవిమోచన సూత్రచారువి
స్ఫురదరవిందనేత్ర ఘనపుణ్యచరిత్ర వినీలభూరివా
గ్వరసమగాత్ర భద్రగిరిదాశరథీ కరుణాపయోనిధీ. 3

ఉ. శ్రీరఘువంశతోయధికి శీతమయూఖుడవైన నీపవి
త్రోరుపదాబ్జముల్వికసితోత్పలచంపక వృత్తమాధురీ
పూరిత వాక్ప్రసూనములఁ బూజలొనర్చెదఁ జిత్తగింపుమీ
తారకనామ భద్రగిరిదాశరథీ కరుణాపయోనిధీ. 4

ఉ. శ్రీరమసీతగాఁగ నిజసేవకబృందము వీరవైష్ణవా
చార్యజనంబుగాఁగ విరజానది గౌతమీ గా వికుంఠము
న్నారయభద్రిశైలశిఖరాగ్రముగా నెలకొన్న చేతనో
ద్ధారకుఁడైన విష్ణుఁడవు దాశరథీ కరుణాపయోనిధీ. 5

చ. అజునకు దండ్రివయ్యు సనకాదులకుం బరతత్త్వమయ్యు స
ద్ద్విజముని కోటికెల్లకుల దేవత వయ్యు దినేశవంశభూ
భుజులకు మేటివయ్యు పరిపూర్ణుఁడవై వెలుఁగొందుపక్షిరా
డ్ధ్వజమిము బ్రస్తుతించెదను దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 6

ఉ. కంటినదీతటంబు బొడగంటినిభద్రినగాధి వాసముం
గంటిని లాతనూజనురుకార్ముక మార్గణశంఖచక్రముల్
గంటిని మిమ్ము లక్ష్మణుని గంటికృతార్థుఁడనైతినో జగ
త్కంటకదైత్య నిర్దళన దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 7

చ. హలికునకున్ హలాగ్రమున నర్థముచేకురుభంగిదప్పిచే
నలమటఁజెందు వానికి సురాపగలోజలమబ్బినట్లు దు
ర్మలినమనోవికారి యగుమర్త్యుని నన్నొడగూర్చి నీపయిం
దలపు ఘటింపఁజేసితివి దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 8

ఉ. చక్కెరమాని వేముఁదినఁజాలిన కైవడి మానవాధముల్
పెక్కురు బక్కదైవముల వేమఱుగొల్చెదరట్లకాదయా
మ్రొక్కిన నీకు మ్రొక్కవలె మోక్షమొసంగిన నీవయీవలెన్
దక్కిన మాటలేమిటికి దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 9

చ. హరునకు నవ్విభీషణున కద్రిజకుందిరు మంత్రరాజమై
కరికినహల్యకుం ద్రుపదకన్యకు నార్తిహరించుచుట్టమై
పరగినయట్టి నీపతితపావన నామము జిహ్వపై నిరం
తరమునటింపఁ జేయుమిక దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 10

ఉ. అండజవాహనిన్ను హృదయంబున నమ్మినవారి పాపముల్
కొండలవంటివైన వెసగూలి నశింపక యున్నె సంతతా
ఖండలవైభవోన్నతుల గల్గకమానునె మోక్షలక్ష్మికై
దండయొసంగకున్నె తుద దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 11

చ. సిరులిడసీతపీడ లెగజిమ్మ నటుకున్ హనుమంతుఁడార్తి సో
దరుడు సుమిత్రసూతి దురితంబులు మానుపరామనామముం
గరుణదలిర్ప మానవుల గావగఁబన్నిన వజ్రపంజరో
త్కరముగదా భవన్మహిమ దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 12

చ. జలనిధిలోన దూటికులశైలము మీటిధరిత్రిఁ గొమ్మునం
దలవడ మాటిరక్కసుని యంగముగీటి బలీంద్రుని సరసా
తలమున మాటి పార్థివకదంబముగూల్చిన మేటిరామ నా
తలపుననాటి రాదగదె దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 13

ఉ. జుఱ్ఱెదనీకథామృతము జుఱ్ఱెదనీపదకంజతోయముల్
జుఱ్ఱెదరామనామమును జొబ్బిలుచున్న సుధారసంబు నే
జుఱ్ఱెదజుఱ్ఱజుఱ్ఱగ రుచుల్ గనువారిపదంబుఁ గూర్పవే
తుఱ్ఱులతోడి పొత్తిడకు దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 14

ఉ. పెంపునతల్లివై కలుషబృందసమాగమ మొందకుండ ర
క్షింపను దండ్రివై మదివసించుచు నాదిజరోగముల్ నివా
రింపను వెజ్జవై కృపగుటించి పరంబు దిరంబునాగ స
త్సంపదలియ్య నీవెగతి దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 15

చ. కలియుగమర్త్యకోటినిను గన్గొనరాని విధంబొభక్తవ
త్సలతవహింపవో చటులసాంద్రవిపద్దశవార్థి గ్రుంకుచో
బిలిచిన బల్కవింతమఱుపే నరుడిట్లనరాదుగాక నీ
తలపునలేదె సీతచెర దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 16

చ. అగణిత జన్మకర్మదురితాంబుధిలో బహుదుఃఖవీచికల్
దెగిపడనీదలేక జగతీధవనీ పదభక్తినావచే
దగిలితరింప గోరితిపదంపడినాదు భయంబుమాన్పవే
తగదని చిత్తమందిడక దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 17

ఉ. నేనొనరించు పాపములనేకములైనను నాదుజిహ్వకున్
బానకమయ్యె మీపరమపావననామము దొంటిచిల్కరా
మానను గావుమన్న తుదిమాటకు సద్గతిజెందెగావునన్
దానిధరింపగోరెదను దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 18

చ. సలలితరామనామ జపసారమెఱుంగను కాశికాపురీ
నిలయుడగాను నీచరణనీరజరేణు మహాప్రభావముం
దెలియ నహల్యగాను జగతీధవ నీదగుసత్యవాక్యమున్
దలపగ రావణాసురుని దమ్ముడగాను భవద్విలాసమున్
దలచి నుతింపనాతరమె దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 19

ఉ. దాచినచుట్టమా శబరిదానిదయా మతినేలినావునీ
దాసునిదాసుడా గుహుడుతావక దాస్యమొసంగినావునే
జేసినపాపమా వినుతిచేసిన కావవుకావవయ్య నీ
దాసులలోననే నొకడ దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 20

ఉ. నీలఘనాభమూర్తి వగునిన్ను గనుంగొనఁ గోరివేడినన్
జాలముసేసి డాగెదవు సంస్తుతికెక్కిన రామనామమే
మూలనుదాచుకో గలవు ముక్తినిప్రాపదిపాపమూలకు
ద్దాలముగాదె మాయెడల దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 21

చ. జలనిధులేడు నొక్కమొగిజక్కికి దెచ్చెశరంబురాతినిం
పలరగఁ జేసెనాతిగ పదాబ్జపరాగము నీచరిత్రమున్
జలజభవాది నిర్జరులు సన్నుతిసేయగలేరు గావునన్
దలపనగణ్యమయ్య యిది దాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 22

ఉ. దైవము తల్లిదండ్రి తగుదాతగురుండు సఖుండునిన్నె కా
భావనసేయుచున్న తరిబాపములెల్ల మనోవికారదు
ర్భావితుజేయుచున్నవి కృపాపతివై నను గావుమీజగ
త్పావనమూర్తి భద్రగిరిదాశరథీకరుణాపయోనిధీ. 23

దా స పో ష శ త క ము.

——: o :——

ఆ. తలచినకార్యంబు తక్షణంబునజేయ
కోరగాదు భూపతికోటకునైన
భక్తిసలుపకున్న భగవంతు నెఱుగునా
ధరనుయడ్లరామదాసపోష. 1

ఆ. సాధనంబులేక సమకూడ దెయ్యది
వాదభేదముచేత రాదుముక్తి
పాదుకొన్నతనలో పరతత్వమెఱుగక
ధరనుయడ్లరామదాసపోష. 2

ఆ. మాటలెన్నియునేర్చి మహిమాలుజూపిన
వాటమైనట్టి త్రికూటమునను
సూటితెలియనివాని పాటేంతుగాబుధులు
ధరనుయెడ్లరామదాసపోష. 3

ఆ. సన్యాసులమయనుచు సంచరింపగనేల
అన్యాయముడిగితే నదియచాలు
మనసుసన్యసించి మగ్నుడైతేముక్తి
ధరనుయెడ్లరామదాసపోష. 4

ఆ. విద్యలెన్నియునేర్చి ప్రజ్వరిల్లినబ్రహ్మ
విద్యనేర్వకున్న విడదవిద్య
తథ్యము యీమాటసజ్జనులకే తెలుసు
ధరనుయెల్ల రామదాసపోష. 5

ఆ. చిప్పలోవిలువైన గొప్పమౌక్తికమున్న
చొప్పణగినటువలె సాధుడుండు
కప్పలుఘోషించి కడకేమిగాంచెను
ధరనుయెల్ల రామదాసపోష. 6

ఆ. కాకికోవిలయేక కరణిగానుండును
పట్టిపరిశోధింప పలుకువేరె
మనుజులలోనట్లు మహనీయులుందురు
ధరనుయెల్ల రామదాసపోష. 7

ఆ. పుస్తకములన్నియు పొలతులవంటివి
విస్తరించిచూడ యిష్టమౌను
ప్రస్తుతము వేమకవిమాట చెప్పెనో
ధరనుయెల్ల రామదాసపోష. 8

ఆ. ప్రాణహానికంటె పాపమింకెయ్యది
జనులుప్రాణహాని జేయరాదు
జీవకోటియెల్ల శివునిస్వరూపమే
ధరనుయెల్ల రామదాసపోష. 9

ఆ. ప్రాణికోటికంటె పరమాత్ముడెవ్వడు
నాణ్యమెరుగలేరు నరులుభువిని
రాణువిట్లుండగా రహస్యమెందుకు తెలియు

ఆ. ఆశయనెడిభూత మావరించుటచేత
తన్ను దెలియమనసు తగిలిరాదు
దేశకుని కృపలేక దీని తెలియగరాదు
ధరనుయెల్ల రామదాసపోష. 11

ఆ. మనసు కెరుకలేని మర్మమొక్కటిలేదు
మనసు చేష్టలుడిగి మరలెనేని
మనసు అచలమందు మగ్నమైయుండును
ధరనుయెల్ల రామదాసపోష. 12

ఆ. నింపుకుండకుతూటు నేవైపుపడ్డను
జలమునేలగలయు జనులకెల్ల
మనసుయనెడుజలము మరలువిషయములకు
ధరనుయెల్ల రామదాసపోష. 13

ఆ. పెద్దలాడుమాట పెడచెవులబెట్టక
శ్రద్ధతోయోగంబు సేయునేని
వ్యర్థముగాబోదు యేజన్మమునకైన
ధరనుయెల్ల రామదాసపోష. 14

ఆ. ముక్తికాంతతోడ ముచ్చటించెడివాడు
యితరకాంతలందు యిష్టపడడు
కష్టంబులకునెల్ల కారణంబీసతులు
ధరనుయెల్ల రామదాసపోష. 15

ఆ. సతులమాయల సగసామాన్యములుకావు
మతులుగరుగుస్త్రీల మహిమసోకి
ఘృతము నిప్పుజూచి కుదురుగనిలచునా
ధరనుయెల్ల రామదాసపోష. 16

ఆ. కాంతకనులుతీరు కడువేడ్కతోఁజూచి
విరహాగ్ని చేఁగాలు విటులమేను
మగువకడుపునందు మలమూత్రమెఱుగదు
ధరనుయెడ్ల రామదాసపోష. 17

ఆ. పతివ్రతలగువారు పతియాజ్ఞ దప్పక
పనులుచేయుచుంద్రు పరముఁగోరి
మతిమంతులగుస్త్రీల మార్గమిట్లుండును
ధరనుయెడ్ల రామదాసపోష. 18

ఆ. శివునిపరిణయంబు చేయుచుండెడిబ్రహ్మ
చూచిపార్వతిపైని ఆశపడియె
స్త్రీలమీఁదనాశ లేనివాఁడెవ్వఁడో
ధరనుయెడ్ల రామదాసపోష. 19

ఆ. పుట్టుచావురెంటి పొత్తుఁగోరకనుండి
యుత్తమైనబయుల నుండఁగోరి
తత్త్వరపడకున్న తాఁబ్రహ్మమైయుండు
ధరనుయెడ్లరామదాసపోష. 20

ఆ. ఆత్మనెఱిగినట్టి యార్యులసేవింప
మూలమెఱుగునట్టి మూఢులైన
యినుముపరుసముసోకి హేమించినటువలె
ధరనుయెడ్ల రామదాసపోష. 21

కృష్ణ శతకము.

———:o:———

క. హరియను రెండక్షరములు
హరియించును బాతకముల నంబుజనాభా
హరినీనామ మహత్త్వము
హరియనిపొగడంగ వశమె హరిశ్రీకృష్ణా. 1

క. క్రూరాత్ముఁడ జామీళుఁడు
నారాయణయనుచు నాత్మ నందనుబిలువ
న్నేరీతినేలుకొంటివి
యేరీనీసాటివేల్పు లెందునుకృష్ణా! 2

క. పాణితలంబున వెన్నయు
వేణీమూలంబునందు వెలయఁగపింఛం
బాణీముత్యము ముక్కున
జాణుడవై తాల్చు శేషశాయివికృష్ణా! 3

క. దేవేంద్రుడలుకతోడను
వావిరిగారాళ్ళవాన వడిగురియింపన్
గోవర్ధన గిరినెత్తితి
గోవులగోపకులగాచు కొఱకై కృష్ణా! 4

క. దుర్జనులగు నృపసంఘము
నిర్జింపగదలచినీవు నిఖిలాధారా
దుర్జనులను వధియింపను
నర్జునునకు నీవు సారథైతివికృష్ణా. 5

క. కుక్షిని సఖిలజనంబులు
నిక్షేపముచేసిప్రళయ నీరధినడుమన్
రక్షకవటపత్రముపై
దక్షత పవళించునట్టి ధన్యుడకృష్ణా. ౧

క. మగమీనమవై జలధిని
పగతునిసోమకునిజంపి పద్మభవునకున్
నిగమములు దెచ్చియిస్తివి
సుగుణాకరమేలుదివ్య సుందరకృష్ణా.

క. అందఱు సురలును దనుజులు
పొందుగక్షీరాబ్ధిదఱువ బోలుపునసీవున్
అందముగ కూర్మరూపున
మందరగిరియెత్తితౌర మాధవకృష్ణా. ౬

క. ఆదివరాహామవయ్యును
నాదనుజహిరణ్యానేత్రు హతుఁజేసితగన్
మోదమున సురలు పొగడగ
మేదినిగిరి గొడుగునెత్తి మెఱసితికృష్ణా. 9

క. కెరలియుర చేతగంబము
నరుదుగవ్రేయుటయు వెడలి యసురేశ్వరునిన్
యురమును జీరివధిస్తివి
నరహరిరూపావతార నగధరకృష్ణా. 10

క. వడుగై ధర మూడడుగులు
నడిగితివౌ భళిగ భళిర యఖిలజగంబుల్
దొడిగితివి నీదు మేనను
గడుచిత్రము నీచరిత్రఘనమాకృష్ణా. 11

క. ఇరువదొకమాఱు నృపతుల
శిరములుఖండించితౌర చేగొడ్డంటన్
దరగశ్యపునకు నిచ్చియు
పరగ వెజమదగ్నిరామ భద్రుఁడకృష్ణా. 12

క. దశకంఠుని బరిమార్చియు
కుశలముతో సీతదెచ్చుకొనియు నయోధ్య
న్విశదమగు కీర్తినేలిన
దశరధరామావతార ధన్యుఁడకృష్ణా. 13

క. ఘనులగు ధేనుకముష్టిక
దనుజుల జెండాడితౌర తగభుజశక్తిన్
అనఘాత్మ రేవతీపతి
యనగా బలరామమూర్తివై తివి కృష్ణా. 14

క. త్రిపురదైతేయభార్యలు
నిపుణతతో వ్రతము:సలిపి నిలిపినకీర్తుల్
కపటపురాజవు భళిరే
కృపగలబౌద్ధావతార కేశవకృష్ణా. 15

క. వలపులతేజీనెక్కియు
యిలపై ధర్మంబునిలువ హీనులఁద్రుంపన్
కలియుగము తుదినివేడుక
కలికివిగాకున్నలోక కర్తవుకృష్ణా. 16

క. హరినీవడిక్కునాకును
సిరితోనే తెంచిమకరి శిక్షించిదయన్
పరమేష్టిసురలు పొగడగ
కరిగాచినరీతినన్ను గావుముకృష్ణా. 17

క. పురుషోత్తమ లక్ష్మీపతి
సరసిజగర్భాదిమౌని సన్నుతచరితా
మురభంజన సురరంజన
వరదుఁడవగునాకు భక్తవత్సలకృష్ణా... 18

క. తురగాధ్వరంబు జేసిన
పురుషులకును వేరపదవి పుట్టుట యేమో
హరిమిమ్ముఁదలచినవారికి
నరుదా కైవల్యపదవి యచ్యుతకృష్ణా... 19

క. గంగ మొదలైన నదులను
మంగళముగ జేయునట్టి మజ్జనములకున్
సంగతి గలిగిన ఫలములు
రంగుగమిము దలచుసాటి రావుగకృష్ణా... 20

క. చూపుము నీరూపంబును
పాపపుదుష్కృతములెల్ల పంకజనాభా.
పాపుము వేగమదయతో
శ్రీపతి నిను నమ్మినాడ సిద్ధముకృష్ణా... 21

రామలింగేశశతకము.

---:o:---

సీ. ఆశకుముదిమియునర్థికి సౌఖ్యంబు
ధనపరాయణునకు ధర్మచింత
కఠినమానసునకు గరుణాపరత్వంబు
వెఱ్ఱిమానిసికి వివేకగరిమ
అల్పవిద్యునకు నహంకారదూరత

బహుజనద్వేషికి పరమాయురభివృద్ధి
గ్రామపాచకునకు గౌరవంబు
గీ. తామసగుణాఢ్యునకును సత్త్వగుణయుక్తి
పాపభీరుతసంతాన భాగ్యలకును
కలదనెడువార్తగలదె లోకమునయందు
రామలింగేశ రామచంద్రపురవాస. 1

సీ. శక్తిచాలనివాడు సాధుత్వమువహించు
విత్తహీనుడు ధర్మవృత్తి దలచు
వ్యాధిపీడితుడు దైవభక్తి బూరలాడు
ముదిది పాతివ్రత్యమునకుజొచ్చు
నాపదప్రాప్తింప నన్యార్తికిగృశించు
భారంబుపై బడ్డ బరువెఱుంగు
రమణిలేకున్న విరక్తిమంచిదియను
బనిపోవమాని వర్తనముదాల్పు
గీ. నీయభావవిరక్తుల కేమిఫలము
తినకచలిచొరకయె లోతుతెలియబడునె
యెంతవానికినైన మహీస్థలమున
రామలింగేశరామచంద్రపురవాస. 2

సీ. తల్లిసేవించిన దైవతార్చనయేల
తండ్రిగల్గిన పెన్నిధానమేల
దీనరక్షణమున్న దీర్ఘాటనంబేల
విద్యాధికతయున్న వేషమేల
పరమమిత్రుండున్న బంధువర్గంబేల
శతిభక్తిగలిగిన వ్రతములేల

ధవుఁడుపిన్నైనవైధవ్యంబుదప్పునె
మనఁడె దీర్ఘాయువుమందలేక
గీ. యర్కుఁడుదయింపఁజెడునె గుహాతిమిరము
తాళమెత్తుకపోవ మందసములోని
విత్తములవశకుండునే వెచ్చముఁనకు
రామలింగేశరామచంద్రపురవాస. 7

సీ. ఆరగించంగ యోగ్యముగాకయుండునే
పైతొక్కబిరుసైన పనసఫలము
మాధుర్యమెడలునే మామిడిపండుకు
దొడిమెపట్టిన జీడిగొరలియున్న
రేదంగివిరవాళి గిలింపకుండెరే
యగ్రభాగమున ముండ్లలమికొన్న
నఖలాంగసీమ యొయ్యారంబుగలిగిన
యతివకువాల్ జన్నులైననేమి
గీ. గుణముబహుళంబు దోసంబు కొంచెమైన
గొదవజెందకయుండు నెక్కుడుగుణంబు
తాలుమాత్రైననిదియె పద్ధతితలంప
రామలింగేశరామచంద్రపురవాస. 8

సీ. గోవధగావించి గోరోజనమ్ముఁరోగా
ర్తులకొసగ బుణ్యాత్ముఁడగునె
ఫలశాఖపడమొత్తి ఫలములేఱించి భూ
సురులకర్పించిన సుకృతియగునె
నింమతటాకంబు ఖండించిచేపల
మత్స్యభుక్కులదన్న మాన్యుఁడగునె

గుడిగొట్టియుటికలు గూరిచి తులసిదిన్నె
లురచించిన ధర్మనిరతుడగునె
గీ. పరిబలపాతకపూర్ణు డల్పంపుసుకృత
మునను శుద్ధుండు గాకుండుననుటనిక్క-
మౌనుగాకేమి యిచ్చకంబస్మృతవాది
రామలింగేశరామచంద్రపురవాస. 9
సీ. చెఱువులోనీరునిల్చిన బానయోగ్యమౌ
నదివార్ధిజేర బానార్హమగునె
యుదకమల్పంబైన నుచ్చులోబముజేప
చెఱువునిండినవేళ జిక్కునెట్లు
చరణాయుధాండంబు చట్టిడౌనోర్చిన
నవయంగజేసిన నల్పభుక్తి
వహ్నియల్పంబైన వలననేమనగూడ
దదియుమండింప మేడాతగాల్చు
గీ. నాక్రమింపగదగినచో సరివధింప
దగుఫలాపేక్షకోర్మి యోధత్వమునకు
వస్తుతత్త్వంబుపరికింపవలయుజూడ
రామలింగేశరామచంద్రపురవాస. 10
సీ. చేరువనపగయును దూరపుమైత్రియు
గావించెనేనియు గార్యహాని
స్వనృపుతో వైరమన్యనృపాలుతో మైత్రి
యొనరించెనేని గీడొదవకున్నె
త్యాగంబునకునాత్మ భోగంబునకుగాని
విత్తార్జనంబు గావింపనేల

బాసకులోనైన బ్రతిభావలాడిన
బాలతితో భాషింప బోవదగదు
గీ. ఇట్టినయమార్గమెఱుగక యిచ్ఛవచ్చి
నట్లు చరియించువారికి హానిచెందు
పాడికల్లదు యిదినిక్కమరసిచూడ
రామలింగేశరామచంద్రపురవాస. 11
సీ. తెరువాట్లుగొట్టి సత్తరువుపెట్టుటకంటె
న్యాయార్జితాన్న మింతైనమేలు
దోటలునఱికిన దొడ్డసావిడికంటె
ననఘమైతగుపంచయరుగు మేలు
బహుఘాతకునకుపెట్టు పాయసాన్నముకంటె
సద్వృత్తకునకుపెట్టు జావెమేలు
అందఱజెఱిచి వెయ్యారులిచ్చుటకంటె
గష్టార్జితంబొక్కగవ్వమేలు
గీ. గర్వపడుదురు తమసాట్లుగానలేక
ప్రభువులమటంచు దుర్న్యాయోపాయపరులు
వారిబాగడంగ మాకుత్సవంబులేదు
రామలింగేశరామచంద్రపురవాస.
సీ. అక్రమింపగవచ్చు నన్యరాష్ట్రంబులు
ప్రజలనందఱి బాధపఱుపవచ్చు
నన్యాయవిత్తంబు లార్జింపగావచ్చు
విభవంబుపెంపు గావింపవచ్చు
మితాధికారంబు మీఱటివేయగవచ్చు
మహితాపరాధంబు మఱపవచ్చు

నొక్కమాటపల్కి వేఱొకటిసేయఁగవచ్చు
సంపదున్నతికి గర్వింపవచ్చు
గీ. నాయువధికంబుగా గూర్పఁగలవియగునె
దుర్నయులు మీఁదెఱుంగక త్రుళ్ళిత్రుళ్ళి
యిహపరములకు వెలియౌదురంతెకాక
రామలింగేశరామచంద్రపురవాస. 13
సీ. మేలుచేసినయట్టి మిత్రులఁ జెడఁగొట్టి
పెద్దకిరీటంబు బెట్టనేల
తనప్రాపుఁగోరు భూధవుల కెగ్గొనరించి
గంధసింధురముల గట్టనేల
తనుఁగొల్చుబంటజీతములు తక్కువచేసి
ఘోటకంబులు పెక్కుగూర్చనేల
ప్రజలనుబడరానిపాట్ల కగ్గముచేసి
యగ్రహారములు సేయంగనేల
గీ. యధికనిందామలీమసుఁడైనయట్టి
నృపునికీశుభవిభవ సమృద్ధులెల్ల
శవకృతాలంకృతులుగావె చర్చసేయ
రామలింగేశరామచంద్రపురవాస. 14
సీ. మలయభూధర పవమానమల్పంబయ్యు
ఝంఝానిలముకంటె సౌఖ్యకరము
చెలమలోపలిజలంబులు కొద్దియయ్యును
జలధితోయముకంటె శర్మదంబు
సలలితయయ్యువిపంచి కలమంజులధ్వని
భేరిరవముకంటె ప్రియకరంబు

కొంచెమయ్యు సువర్ణకుసుమంబుపృథు
జర్ణికారంబుకన్న సౌఖ్యప్రదంబు
గీ. గుణముగలవాని సంపదకొంచెమయ్యు
సర్ధిజనులకు బ్రియకరంబగుచునుండు
నెంతసిరియున్న బనియేమిదొడ్డెలకును
రామలింగేశ రామచంద్రపురవాస. 15

కోదండరామశతకము.

—:o:—

క. శ్రీసీతాహృదయేశ్వర
వాసవముఖ నిఖిలదేవ వర్ణితచరితా
దాసనుత యింటిముక్కల
వాసా కోదండరామ పరసుభనామా.

క. రక్షోవంశ విభంజన
పక్షికులాధ్యక్షగమన పన్నగచయనా
రక్షించుమునను త్రిజగ
ద్రక్షాకోదండరామ దనుజవిరామా.

క. మందరధరముని నందిత
సుందరపాదారవింద శుభగుణబృందా
కందర్ప జనకసుజనా
నందాకోదండరామ నతదృధసోమ.

క. దశకంధరు చేబాధల
దిశచెడినిన్వేడుకొనినిత్రిదశులబ్రోవన్

దశరథునికిఁ బుట్టితినత
శశిధర కోదండరామ జలదశ్యామా. 4

క. విశ్వామిత్రునితోఁజని
విశామిత్రులనుదునిమి వెలసితివిభళీ
విశ్వముబ్రోచెడికై జగ
దీశ్వరకోదండరామ యినకులసోమా. 5

క. జనకుఁడుముదమున మీపద
వనజంబులుగడిగియిూడె వసుధాతనయం
గనకాంబరధర త్రిభువన
జనకాకోదండరామ జలదశ్యామా. 6

క. ధీరుండగు భృగురాముఁడు
దారికివడ్డంబురాగ దర్పమువెల్లం
బోరనడించిన శ్రీరఘు
వీరాకోదండరామ వినుతవిరామా. 7

క. శిరమునపాదుకలిడుకొని
పరమోత్సాహంబుతోడ బట్టణమునకున్
భరతుండరిగెనుగదకరి
వరదాకోదండరామ వరగుణధామా. 8

క. భరతుఁడుమీపాదుకలను
నిరతముబూజింపుచుండె నిశ్చలమతియై
వరనందిగ్రామంబున
నరసతకోదండరామ సంగరభీమా. 9

క. సుందరరూపకురంగము
ముందరగనబడగజూచి ముదమునమిముభా

నందనయుబట్టితెమ్మనె
సుందరకోదండరామ సుగుణస్తోమా.

క. శరణన్న నావిభీషణు
గరుణంరక్షించివార్ధి గట్టించియువా
నరవరులుగొలువలంకకు
నరిగితెకోదండరామ యసురవిరామా.

క. కమలభవాదులుమైథిలి
విమలవ్రతనాధరింప వేయనివేడన్
గమలాననజేకొంటివి
సుమహిందకోదండరామ సుగుణస్తోమా.

క. శ్రితజనవత్సలమానస
శ్రుతిగణసంస్తూయమాన శుభచరితమరు
త్పతిముఖపూజితచరణ
ద్వితియాకోదండరామ వినుతవిరామా.

శ్రీ వేంకటేశ్వరశతకము.

:o:

చ. సిరిగలమీపదాబ్జములు చిత్తములోనెరనమ్మి భక్తితో
గరములుమోడ్చిమ్రొక్కెదను గంజదళాక్ష మహానుభావ నీ
వరమరలేకమోదమున నారసిసత్కృపతోడ ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ నసుబ్రోవుము వేగశ్రీపతీ.

చ. సరసిజనాభచక్రధర సామజరక్షణ పాపసంహారా
నరహరికేశవాచ్యుత జనార్దనశౌరి మురారిమాధవా

వరదవికుంఠవాసయని వర్ణనచేసెద నయ్యద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 2

చ. తరణినిగాంచుపద్మ సముదాయము భంగినిగల్వలున్ సుధా
కరుగనివేడ్కనొందుక్రియ గంజదళాయతనేత్రనేను మీ
స్ఫురితపదారవిందములు జూపినధన్యుడనౌదు ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 3

చ. సిరియలసీతయయ్యెనిల శేషుడు లక్ష్మణుడయ్యె దేవమీ
కరములశంఖచక్రములు కార్యముకైశ్రుతకీర్తినాథునున్
భరతుడనయ్యెనాగ్రజన పాలనరాముడవీవె ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 4

ఉ. కరివరభీష్మశౌనక శుకప్రహ్లాద విభీషణాదులం
బరమకృపాతిరేకమున బాలనజేసితివంచునమ్మియీ
కరణిననన్నుగావుమని కాంక్షతొవేడెదనయ్యద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 5

చ. అరగడియైనమీభజన నాత్మనునమ్మిభజింపనైతి నే
మరకనురామకృష్ణయను మంత్రమునెన్నడు బల్కనైతినా
తరమెభవాబ్ధినీదుటకు దాటగనావవునీవె ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 6

చ. కరిమకరోగ్రదంష్ట్ర నఖకర్కశవేదన కోర్వలేకయో
హరిహరి కావవేయనుచు నార్తరవంబున నిన్నువేడగా
పరమకృపాతిరేకమున బాలనజేసితివీవె ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ 7

చ. సురుచిరవేదముల్ గొనుచు సోమకుడంబుధిలోనడాగినన్
నిరుపమమీనరూపమున నీరధిజొచ్చి శ్రుతిప్రచోరుని

న్నరికివిధాతకాదరమునన్ శ్రుతులిచ్చితివీవె ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుఁబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 8

చ. సుగదనుజాళి మందరముసొంపుగ గవ్వముబాముత్రాడుగా
దరువగబర్వతంబు వడిదాటిని నీటమునుంగనంతటన్
హరియనిమ్రొక్కఁగూర్మమై యాపదబాపినతండ్రి ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుఁబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 9

చ. ధరణికటాసనంబు క్రియదారమనోరథసిద్ధిఁగోరి యు
త్తరుగిరిఁగోవరాదిఖగ తాపసులంవరితోడజుట్టగా
మొరవిడహేమనేత్రునటు మోదినమేటివరాహ ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుఁబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 10

చ. ఉరువడినుక్కఁగంబమునను జ్వలదంష్ట్రనఖోద్గతప్రభా
స్ఫురితగతిన్ హిరణ్యకశిపున్ వధియించితదాత్మసంభవున్
గరమనురాగయుక్తముగ గాచినయుగ్ర నృసింహ ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుఁబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 11

చ. సురపతిమేలుగోరి బలిసొంపణగింపను వామనుండవై
ధరణిపదత్రయంబతని దానముగోరినదారబోయగా
నరయగమూఁడులోకముల నాక్రమమొందినదేవ ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుఁబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 1

చ. పరమమహీసురుండవై భార్గవరాముడనంబ్రసిద్ధిగా
నిరువదియొక్కమారు ధరణీశులద్రుంచి తదీయశోణితం
బరుదుగబైత్రుతర్పణం నాతరిజేయుదువయ్య ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుఁబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ.

చ. తరుణికులేశుడౌ దశరథప్రభుసూనుడవై మహీసుతం
బరిణయమంది రావణునిభంగమొనర్చి విభీషణాదులం

బరమకృపారసంబునను బాలనజేసినరామద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 14

చ. మురిపెముతోడ రోహిణికి ముద్దుకుమారుడవై జనించిభూ
భరమగుదుష్టులందు నిమిభాసురలీల హలాయుధంబునీ
కరమునదాల్చి భక్తులనుగాచిన శ్రీబలరామద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 15

చ. సురుచిరమూర్తివై భువనసుందరియైన సుభద్రతోగదున్
నిరతముముచ్చటింపగల నేర్పుగలట్టి మహానుభావయే
సురమునిపూజితాంఘ్రియుగశోభిత నీలగిరీశద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 16

చ. నిరతముమాకెసద్గతివినీడవుతోడువు తండ్రిదాతవున్
గురుడవుప్రావుకర్తవని కోరిభజించెదనెల్లవేళలన్
మరువకనాదువిన్నపము మానసమందుననిల్పిద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 17

చ. హరియనిరెండువర్ణముల నాత్మనునమ్మితలంచువారికిన్
దరుగునుబాపసంఘములు దానవమర్దన నీదునామమున్
గరమునుతింపమానులకు కంజజుకైనవశంబెద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 18

చ. మురియుచురామకృష్ణయని ముద్దుగచిల్కనుబెంచిపిల్వగా
సరసిజనేత్రవారలకు సద్గతులీయవె నీపదాబ్జముల్
నిరతముగొల్చునాయెడల నిర్దయబూనుటదేమిద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుము వేగ శ్రీపతీ. 19

చ. ధరనతిక్రూరచిత్తుడయి ధర్మముమాని పరాంగనారతిన్
మరిగియుజామిళుండు తుదిమాధవనీదగునామయుక్తుడై

వరసుతుబిల్వసత్పదనివాసుని జేసితివయ్యద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుమువేగ శ్రీపతీ.

చ. పురజనులెల్లనద్భుతము పొందగబూతనచన్నులందుదా
గరళముబూనియెత్తుకొని గారవమిూఱగ క్షీరమియ్యగా
ధరణియొనర్చుకృత్యమును దద్దయునెంచిహరించు ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుమువేగ శ్రీపతీ.

చ. కరిమొరపెట్టగా శబరికమ్మనిరేగుఫలంబులియ్యగా
శరణనగావిభీషణుడు సన్నుతిజేయగనాకుచేలుడున్
వరకరుణాకటాక్షమున వారలగాంచితివీవెద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుమువేగ శ్రీపతీ.

చ. వెరచిదరిద్రదోషమున వేదననొందు కుచేలుడార్తుడై
వరపృథుకంబులియ్యగను వంచననేయక బాల్యస్నేహమున్
నెరపిధనాదులిచ్చివడినేలితి వీవెగదయ్య ద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుమువేగ శ్రీపతీ.

చ. దురితమనోరథంబునను దుర్ణయులై ధృతరాష్ట్రసూనులా
పరమగుణానువర్తులగు పాండుతనూజులగష్టపెట్టగా
నరహరినీవెదిక్కనుచు నమ్మినగాచితివీవెద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుమువేగ శ్రీపతీ.

చ. తరుమృగకీటకాది జనితంబుల కన్నమహత్తరంబునౌ
నరజననంబునొంది మిమునమ్మిభజింపకమూఢచిత్తుడై
పరగితిగానమిూస్మరణ భావముచేకొననైతిద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుమువేగ శ్రీపతీ.

చ. శరనిధిగట్టువృక్షచర సైన్యముతోడనుదాటిలంకపై
కురికిమహాప్రతాపమున నున్నతకీర్తులు విస్తరిల్లగా

దురమునరావణాదులను దుచ్ఛలజంపినరామద్వారకా
తిరుపతివేంకటాచలపతీ ననుబ్రోవుమువేగశ్రీపతీ 26

అమరనారాయణశతకము.

:o:

సీ. శ్రీరామశ్రీరామ శ్రీరామయనుచు నే
వేళనుమదిలోను వేడుకున్న
గోపాలగోపాల గోపాలయనుచును
చిత్తంబునీమీద జేర్చియున్న
కమలాక్షకమలాక్ష కమలాక్షయనుచును
చూడ్కులునీమూర్తిజూచుచున్న
పరమాత్మపరమాత్మ పరమాత్మయనుచును
పట్టుగానిన్ను చేపట్టియున్న
తల్లిదండ్రియుదాతయు దైవమనుచు
నమ్మినాడనుదీనులసొమ్మనీవె
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరకకైవరపురవిహార.

సీ. ఆనందచిత్తుడై యఖిలేశుచరితంబు
లింపుగాదానాలకింపుచుండు
మాధవపదపద్మ మంజులస్తవములు
నోరారనెవ్వడు నుడువుచుండు
విష్ణుమంగళదివ్య విగ్రహమెప్పుడు
సేవించునతడె నిచ్చిందుడరయ
వాసుదేవునిశుభ వైభవమెప్పుడు
వినుతించునతడెసద్విజవరుండు

పావనులువీరువీరు పైపరమకృపను
రక్షణముసేయుశ్రీకృష్ణరక్షకుండు
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార. 2

సీ. ఎంతకాలంబైన యెరుకలేకనుజీవి
చచ్చిపుట్టుచునుండు సహజమిదియు
జన్మమరణములెన్నొ జాతులెన్నొయనో
తల్లిదండ్రులెందరో తనువులెన్నొ
యిపుడుధరలోన యిటువంటిమానవ
దేహముల్నిర్మించె దేవుడరయ
మనుపటివిధమునమూర్ఖులైచెడకను
శ్రీహరినామముల్ చెప్పుకొనుచు
పట్టువదలక పరమందెదృష్టియుంచి
భవభయంబులు లేనిసంపదచరింతు
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార. 3

సీ. శృంగారమైనట్టి బంగారుభామల
మన్నుగాజూచిన మానధనుడు
యింద్రియంబులకెల్లనింపైనవస్తువుల్
చంపివేసినవాడుసజ్జనుండు
మాయలన్నిటిగురు మాతృకదగిలించి
పారదోలినవాడు పరమగురుడు
చలనమందికలోని చపలమంతయుదీసి

తలపులన్నియుదిగనాడి తనువుమరచి
తన్ను దెలిసినవాడు దా తత్వయోగి
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార 4

సీ. విప్రులమని చాల విఱ్ఱవీగుదురింతె
బ్రహ్మముజేరి తా బ్రబలలేరు
కూలీలరీతిని కులవృత్తిపోషక
మైలకోకలువిప్పి మడుగుజేసి
స్నానసంధ్యాదులు సల్పుమాత్రమె కాని
అన్యథా నాపేక్ష లణచలేరు
పరులదగ్గిఱజేరి పలుకుదురునీతి
తమయందు దుర్నీతి తప్పకుండు
విప్రులైతేయేల విడువరువిషయముల్
విష్ణునెఱుగలేక భ్రష్టులైరి
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార. 5

సీ. ఏజాతివాడైన యేనీతివాడైన
హరిభక్తిగలుగువా డగ్రజుండు
పూరకొండెడివేళ నుద్యోగముల వేళ
నిద్రబోయ్యెవేళ భద్రముగను
మనసుచెదరనీక మదిమురాంతకుమీద
భక్తినిలిపినవాడు భాగవతుడు
ఆకొన్న వేళను యతితృప్తి వేళను
సమబుద్ధిగలిగిన సహజయోగి

భక్తజనములువీరికి భయములేక
చేరియుందురు శ్రీహరిపురమునందు
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార

సీ. ఇహజాలములురోసి యింటివారినిబాసి
యంత్యకాలమువేళనాత్మదెలసి
తాపరంజ్యోతిని తప్పకగురిజూచి
తనువువిసర్జించి తావువెడలి
పశ్చిమవాకిట పరుగెత్తివేవేగ
పట్టాభిరామునిపట్టణంబు
జేరిశ్రీరాములసేవించి నెలమితో
భోగంబులన్నియు బొందుచుందు
అతడెపుణ్యుండు ధన్యుండు నచలితుండు
అతడుభక్తుండుముక్తుండు నగ్రజుండు
అమరనారాయణాచ్యుతా హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార.

సీ. నిన్నునేమదిలోన నిజముగాస్మరియింప
వాల్మీకమునిగాను వారిజాక్ష
చెలికానిరీతిని చేరిసేవించుటకల
నారదుడగానయపరిమేయ
శయనించువేళమీ చరణమొత్తుటకును
పన్నగేంద్రుడగాను పద్మనాభ
భుజములనిడుకొని భులిగమించుటకును
పక్షిరాజునుగాను పరమపురుష

చాలనమ్మితినీపాద సరసిజములు
వేరుశాయకయికనన్ను విశ్వరూప
అమరనారాయణాచ్యుతా హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార. 8

సీ. రావణతమ్ముని రాజుజేసినయట్లు
అర్జునతిప్రేమ నరసినట్లు
ఆంజనేయునిమీద నతిప్రేమయున్నట్లు
ద్రౌపతి కష్టముల్బాపినట్లు
గోపకాంతలకునీకూర్మి జూపినయట్లు
కరిమొరవిని కృపగాచినట్లు
అమరేంద్రసుతునకు యాత్మదెల్పినయట్లు
ప్రహ్లాదునకును ప్రాపయినయట్లు
యట్లుబ్రోవ్యతుమైరమ్మ యెవరుదిక్కు
భక్తజనపోష వైకుంఠ పరమపురుష
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార.

సీ. సకలలోకాధీశ సజ్జనమందార
తారకాచలవాస వారిజాక్ష
మూలమంత్రాధార మునిజనపరిపాల
సురమునిస్తోత్ర భాసురచరిత్ర
కందర్పజనకనీ పొందుగానకయెంతో
భాగవతులు మోహబద్ధులైరి
నేనెంతవాడను నిజముగాదెలియను
నిండుచూపులుజూడు నిర్మలాత్మ

రాత్రిపగలును శ్రీరామరామయనుచు
భజనజేసెనభవముల బాపజూచు
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కై వరపురవిహార. 10

సీ. వేదాంతవేద్య శ్రీవేణుగానవినోద
కరుణాపయోనిధి కంసహరణ
గరుడతురంగసంగరభీమ బలభద్ర
మార సహస్రసమాన తేజ
సరసఖగోవింద నళినాక్షమాధవ
మాగధఖండన మధురవచన
సరసిజోదరనిత్య సత్యసంభాషణ
దేవకీనందన దేవదేవ
నిలచియుండుము నాయాత్మనిత్యముగను
ఆకించకనామాట నాదిదేవ
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కై వరపురవిహార. 11

సీ. సరసిజానవలతో సరసంబులాడను
మదిదలంపుచునన్ను మరచినావొ
భామామణులమాన భంగంబు చేయను
మదిదలంపుచునన్ను మరచినావొ
గొల్లయిండ్లకో పాలుచల్లారగించను
మదిదలంపుచునన్ను మరచినావొ
పదియారువేల స్త్రీలతోగూడను
మదిదలంపుచునన్ను మరచినావొ

చింతలేకనుగొలువ నత్యంతభక్తి
వంతమేటికినామది చింతదీర్పు
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార 12

సీ. నీపేరిటనుశిలల్నిర్మించి ధరలోన
పూజలుసేయించు పుణ్యులకును
నీనామకీర్తనల్ నిర్మలమదితోడ
పఠనగల్గినవారి పాటిగాను
పగనైనవగనైన పాణభీతినినయిన
ఆత్మలోదలచుట యధికబుద్ధి
ధనధాన్యపశుభృత్య దారాదివస్తువుల్
నీకర్పితముజేతు నిత్యముగను
శరణుశరణయ్య శ్రితభయహరణనీకు
నాత్మధ్యానింతు నీకీర్తినను దినంబు
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార. 13

సీ. వ్రతనీమములుజేసి వెతలుజెందుటెకాని
అందువల్లనుయేమి యాశలేదు
మాతృపితాచార మమతలింతేకాని
తెలియదించుకమైన దీనిలోన
మడుగునీళ్ళనుమున్గి మడుగాయెనందురు
కామాంధకారంబు గరగిపోదు
ఇంటిదైవంబును యిలలోనదైవంబు
వేరుగాజూతురు వెఱ్ఱిమతులు

ఇన్ని అగచాట్లుపడనేల సన్నివిడిచి
యోగదృష్టినిహరిజూడ నాగతంబు
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార.

సీ. తామసంబడగించి తలపుపొట్టకపొంచి
లోచూపుగురిజూచి లోతుదెలిసి
పాతాళగుహజొచ్చి ఫణిపైకిలంఘించి
యసహాయశూరుడై యచటనున్న
ఆర్గురురాజుల నాశ్రమంబులుచూచి
ముందటచనుబాట మూలమెరిగి
మూడేకమైయున్న ముక్తిద్వారముచూపి
పండువెన్నెలపట్టణమందుజేరి
రామరాజును బొడగన్నరాజయోగి
పునఃజన్మాదులెత్తని పుణ్యజనుడు
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార.

సీ. రామనీపాదపరాగ ప్రభావంబు
లోకమాతకు నహల్యకును దెలుసు
నిజముగనీహస్తభుజ మహిమంతయు
శంఖచక్రాదిశస్త్రము లెఱుంగు
మాధవరామ నీమస్తకమహిమయు
హీరమాణిక్యకోటీర మెఱుగు
పట్టాభిరామ నీబలపరాక్రమములు
కలుషాత్ముడగు దశకంఠు డెఱుగు

సర్వసాక్షిరూపసకలాంగములమహి
మెఱుగుబోలు పన్నగేంద్రునకును
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవరపురవిహార. 16

సీ. ఇతరముమానినే నతిభక్తితోనుంటి
కమలాక్ష నామాటకల్లగాదు
తలపునీమీదను తప్పకున్నదిసుమీ
కమలాక్ష నామాటకల్లగాదు
నిమిషమాత్రంబైన నిన్నెడబాయను
కమలాక్ష నామాటకల్లగాదు
నన్నువాదములన్ని తనుదానుపీడెను
కమలాక్ష నామాటకల్లగాదు
నీకుదెలుసును భక్తుల నిజగుణంబు
కపటమానసు లెఱుగరీకలియుగమున
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరక కైవర పురవిహార 17

సీ. కరగకరగవచ్చు కనకంబునకువన్నె
తరచతరచగవచ్చు దధికివెన్న
చూడచూడగ నాత్మజ్యోతి తాచొప్పడు
వినగవినగముక్తి విధముగనును
నడువనడువగట్ట నడిమిబాటనుజేరు
ననగననగనుమాట లమృతమౌను
చాయచాయగపూజ చక్కగావచ్చును
తినగతినగచేదు తియ్యనౌను

నితరములులేక నీయోగతత్వమెరిగి
మోహశోకము విడిచినముక్తుడగును
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరకైవరపురవిహార. 1

సీ. రఘునాథరవివంశ రాజరాజాగ్రణి
దయచూడరావేగ దనుజవైరి
దీనరక్షకనేను దినదినమునుచాల
భక్తితోనీనామ భజనచేతు
ఉరగేంద్రశయననే నుసుగకనిత్యము
జేసినపనులు నీసేవగాదె
దానవత్సలనేను ధరనుమీదనిడిన పా
దంబులునీకు ప్రదక్షిణములు
ఆపదోద్ధారకానంద హరిముకుంద
వేదవేద్యనృసింహసర్వేశకృష్ణ
అమరనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరకైవరపురవిహార 1

సీ. ఎచ్చోటనీమూర్తి మచ్చికకల్గిన
నచ్చోటనిన్నాత్మ మెచ్చుచూతు
ఎచ్చోటనైన నీమెచ్చుశ్రీదళముల
పురుషోత్తమానిన్ను పూజసేతు
యెచ్చోటనుదకంబు లెచ్చటజూచిన
నచ్చోటపూజలు హరికిజేతు
యెచ్చోటఫలముల నిచ్చగాజూచిన
నచ్చోట హరికర్పణంబుచేతు

నిన్ను మరువను క్షణమైననీరజాక్ష
వేదవేద్యముకుంద గోవిందనృహరి
అసురనారాయణాచ్యుత హరిముకుంద
దురితదూరకకై వరపురవిహార. 20

భద్రాద్రి రామచంద్రశతకము.

———:o:———

సీ. శ్రీమైథిలీసుహృజ్జీవన రహానిత్ర
తతఘోర దురితలతాలవిత్ర
నిరుపమ మేచక నీరదనిభగాత్ర
సదమలభూరి యశశ్చరిత్ర
యనుపమమునిమానసా రామవర్గచైత్ర
సందీప్తగాంగేయ సదృశనేత్ర
సంతతానర్ఘ్య విస్తారక్షమాగోత్ర
పరివిమలకరశతపత్రినేత్ర

గీ. యద్రిజాధీశమిత్ర సురారిజైత్ర
ఖగకులాధీశపత్ర జగత్పవిత్ర
యమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర.

సీ. కంజాసనుండాదిగా నాకపురవాసు
లంచితభక్తి నుతించగాను
రవివంశదుగ్ధవారాశి శశాంకుడా
దశరథేశ్వరునకు తనయుడగుచు

రమణీయకోసల రాజపుత్రిసుగర్భ
శుక్తిముక్తికమన సొబగుదనరి
పొలుపొందదిక్తటంబులు చెన్నువహియింపసకల
జనులకు మహోత్సవమునింప
గీ. నెల్లవరులకు కడుభీతివెల్లివిరియ
వెగడునట్టి భవచ్చర్యలొగిరచింతు
నమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర.
సీ. మాన్యమైక్షేత్రా గ్రిగణ్యమైశాత్రవ
దైన్యమైశైల రాజన్యమగుచు
ధన్యమైపెక్కులావణ్యమై భద్రసా
జన్యమైధాత్రి కనోన్యమగుచు
గుణ్యమైదితిజుల కన్యమైకల్మష
శూన్యమైయసమ ప్రవీణ్యమగుచు
ముఖ్యమైభోగాతి సౌఖ్యమైరిపులక
శక్యమైయాశ్రిత సఖ్యమగుచు
గీ. సంతతోత్సవములను దురంతమగుచు
వలరుభవదీయ నిలయమేనభినుతింతు
నమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర.
సీ. సారమైమంగళాధారమై సత్కృపా
సారమా నీగుణాదారపటిమ
చిత్రమైపరమపవిత్రమై జగదభి
స్తోత్రమా నీదుచరిత్రరచన

యందమై లోచనానందమై పరిమళ
బృందమౌనీగాత్ర సుందరతయు
భవ్యమై తాపసద్రవ్యమై బహుళతర
శ్రావ్యమౌనీసూక్తు లవ్యయముగ
గీ. నగుచు చెన్నొందిసద్యుతు లమరుచున్న
నీవిలాసంబువర్ణించ నేరరెవరు
నమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర. 4
సీ. అసమానసత్కృపా రసమొల్కుచూపు
మోదకరంబగు నీదురూపు
నీదివ్యచరితంబు నిఖిలాఘములబాపు
మధువయిగి నీదునామంబుతీపు
దీనుల కెల్లనెంతయిన నీవేదాపు
కమలాక్షునాదు నేరములసైపు
మౌనిసంఘములకు మహినినీవే కాపు
బరిమళార్చితవిశత్రు వరులరేపు
గీ. ప్రీతికరముగనినుఁ గొల్తు రేపుమాపు
దాసుడనునేడు నాకొక్కదారిజూపు
నమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర. 5
సీ. మానసనీయామమాన మార్తాండకులదీప
సరసమాధుర్య వచఃకలాప
దైతేయనిచయ విధ్వంసకశరచాప

కమనీయ శతశతకందర్పసమరూప
భంజితసద్భక్త పఙ్క్తిపాప
దీనవిశ్వంభరా దేవతానిక్షేప
కరమర్థిఁ న న్నేలు కరుణదోవ
గీ. ప్రాపునీవని నమ్మితి తేపతేప
రయమునినుబాసినే కొంచమయినసైప
నమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర. 6
సీ. భారమానను బ్రోవ నేరమానీప్రాపు
జేరమారవికుల శ్రేష్ఠవినుము
దూరమాయింతనిస్సారమా యిటులయితే
దూరమాననుకృపతోడగనుము
కూరిమాచూడగంభీరమా మదినిన్నె
గోరమాననన్యుల గేరుమనుము
సారమాయిదియెవిస్తారమా నీసాటి
వారమానెసరిదె వచ్చెననుము
గీ. కీర్తిగల్గును సంభ్రమస్ఫూర్తిగల్గు
నీకునాకునుయిదెహద్దు నిజముగద్దు
యమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర. 7
సీ. శరణయ్యనిర్జరస్తవ సత్యచారిత్ర
శరణయ్యదివ్య వారిరుహనేత్ర
శరణయ్య మేచక జలదసన్నిభగాత్ర
శరణయ్య పార్వతీవరసుమిత్ర

శరణయ్య జనకభూవర జాతసుకళత్రి
శరణయ్య దేవారిసైన్యజైత్ర
శరణయ్యమాని హృజ్జలజాతదళమిత్ర
శరణయ్య నీకిదేగరుడపత్రి
గీ. శరణువంశపవిత్ర పోషణసుపత్ర
శరణుశరణిదెయిదె నాదుశరణుగొనుము
యమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర. 8

సీ. వరసువర్ణంబుచే వలసగునీయిల్లు
నురుగుణాకరము నీకరమువిల్లు
పరమకృపారసాస్పద చూపునీచూపు
లలిదక్షిణంబు నీలక్షణంబు
సంతతలోకహర్షంబు నీచరితంబు
ఖేదవిమోచన నీదురచన
నయధర్మవిస్ఫుటనంబు నీనటనంబు
భవతరణంబు నీప్రాభవంబు
గీ. లహహనీచిత్రికరము లెంతనిగణింతె
నార్యులనినంత నెన్నితినన్ననిన్ను
నమలగుణసాంద్రి సూర్యవంశాబ్ధిచంద్రి
రాజరాజేంద్రిభద్రాద్రిరామచంద్రి. 9

సీ. కల్మషహరమైన గౌతమిపాడగంటి
లలిమీరు భద్రశైలముగంటి
గురుతరహాటక గోపురంబునుగంటి
కోరినమీర కుమారుగంటి

కల్యాణభరిత విగ్రహుడగునినుగంటి
పొందుగాసీతమ్మ నందుగంటి
మోదంబుతో సుమిత్రాదేవి సుతుగంటి
పొల్చునీ పరిచారకులనుగంటి
గీ. ప్రవిమలంబగు నీమహోత్సవముగంటి
కౌతుకంబబ్బెకన్నుల కరువుదీర
నమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర. 10
సీ. నీనామమంత్రంబు నిశ్చలభక్తిని పొలు
పొందనెపుడు శంభుడుపఠించు
నీనామకీర్తనల్ మానితానందుడై
నారదుండెడపక కోరిబాడు
నీనామమెత్రిశుద్ధిగా నమ్మియొకబోయ
చెలువొప్పధాత్రి రాశికినివచ్చె
నీనామమంత్రమె నిరతంబుమదిని సు
స్థిరముగ నమ్మిసంస్మరణసేయ
గీ. తెలివినాబోటి ఖలునకుతేటపడక
నీదునామంబు నొడువంగ నేరరహహ
యమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర. 11
సీ. వరఫలసమ్మిశ్రితరువులు పైకొన
నమరభూజంబుతో సమతయౌనె
సంతప్తకాంచన సహితమౌమణులయిన
లలితచింతామణి తులితమగునె

కోపులతోఁ గూడి గిరులు ధేనువులయిన
కామధేనువతోఁటి కల్పమగునె
విస్తృతమై మహావేగవాహనములయిన
వాసివియాద్వాహినీనమంబె
గీ. యన్యసురలెందఱైన సత్యంబుగాను
సారసాప్తమలేశ నీసాటియగునె
యమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర. 12
సీ. సుతుడంచు దశరథక్షితినాథుడు దలంచు
మిత్రుడంచు సురవిపుత్రుడెంచు
పౌత్రుడవనినీదు మాతృతండ్రిగణించు
జననాథుడనినృప సంఘమెంచు
జామాతవనియల జనకుండు యోచించు
బంధుడవనిబంధు పఙ్క్తి యెంచు
సామాన్యుడనియన్య జనమెల్ల పచరింతు
రతిబలుండనికవుల్ మతిదలంతు
గీ. రింతియేకాని పరమాత్మడీతడంచు
నెరుగలేరైరి వీరెల్లనెలమిగాను
యమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర. 13
సీ. పాదంబులుండిన ఫలమునీసుక్షేత్ర
ములకునేగగగాని ముక్తిరాదు
వలనొప్పకరములు గలిగినఫలము ని
న్వ్యాజసేయకగాని పోదుఖలము

గరిమతో వీనులు గల్గినఫలమునీ
కథలాలకింపగ గలదెబుద్ధి
పొలుపొంద రసనంబుగలిగిన ఫలము నీ
నామంబునొడువక నయములేదు

గీ. గానయీచిన్నెలన్ని యకృ జముగాను
గలుగజేసిన మోక్షంబుగానవచ్చు
నమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర. 14

సీ. ధామమైనుత సురస్తోమమైసంగ్రాము
భీమమై లోకాభిరామమగుచు
సారమైపాండు రాకారమైయాశ్రితా
ధారమైసంతతో దారమగుచు
నిత్యమైగతపాప కృత్యమైసముచిత
భృత్యమై మహానీయసత్యమగుచు
నాదియైనిస్వనామోదియై భవ్యసం
వేదియైభద్రసంపాదియగుచు

గీ. ప్రౌఢిగాంచిన నీదివ్యపాంచజన్య
మెపుడుమామక కోర్కులనిచ్చుగాత
యమలగుణసాంద్ర సూర్యవంశాబ్ధిచంద్ర
రాజరాజేంద్రభద్రాద్రిరామచంద్ర. 15

మానసబోధశతకము.

—:o:—

ఉ. శ్రీరమణీమణీహృదయ సేవితముల్ నవఫుల్లహల్లక
శ్రీరమణీయసుందర విశేషవిలాసము లబ్జసంభవా
దారకిరీటరత్నలలితద్యుతిపూర్ణము లభ్రగాపగా
సారతరంబులందు మనసాహరిపాదములాశ్రయింపుమా. 1

ఉ. దండిగచట్టురాతిని యథావిధిసంగనగానొనర్చె ను
ద్దండతకొండచిల్వను ముదంబునజేసెను దివ్యదేహిగా
బండితులైనవారినెడ బాయకబ్రహ్మపదంబుజేర్చె నీ
చండితనంబుమాని మనసాహరిపాదములాశ్రయింపుమా. 2

చ. సనకసనందనాదిముని సత్తములుత్తమ భక్తియుక్తిసా
ధనముననంబుజాక్షుని పదంబులసేవ యొనర్చిధన్యులై
మనుటయెరింగియింక కొరమాలినవారలవేడనేల నీ
వనవరతానురక్తి మనసాహరిపాదములాశ్రయింపుమా. 3

ఉ. సారములేనిసంసరణ సాగరమీదగలేకజాల నే
సారుచుగర్మబంధముల జచ్చుచుబుట్టుచు సారెసారెకున్
దారుణకాలకింకరుల దండనకోరువలేవుగాన వి
స్తారసుఖంబుగల్గు మనసాహరిపాదములాశ్రయింపుమా. 4

ఉ. పెట్టనికోటఘోరభవ భీరులకున్ బరమార్థదేహికిన్
గట్టనియిల్లు పూర్వకృతకర్మలతల్ తెగగోసివేయ జే
పట్టనివాలువేరు యొకపట్టుతలంపగమోక్షసంపదల్
యట్టెకొనంగవచ్చు మనసాహరిపాదములాశ్రయింపుమా. 5

చ. అమితజపోపవాస నిగమాగమసంస్తుతికంటె నిత్యసం
యమనియమాదియోగ విహితాచరణంబులకంటె సాధుసం

మారుహరిందలంప నసమానసుఖంబు ఘటిల్లుగానవే
సారకనీవు నేడు మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 18

ఉ. కోతుల నేలినాడవని కోవిదులెన్నగ వింటి నేనయో
కోతిగనుంటి నన్నటుల గొబ్బున సేవకుగా నొనర్చి సం
ప్రీతిగ బ్రోవుమంటి నిరుపేదల బాత్తిగ సాకుటెల్ల
ప్రఖ్యాతియుగాదెయంచు మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 19

చ. ఉషుతకుగల్గె ముక్తిపద మూసరవల్లికి సౌఖ్యమబ్బె నె
క్కుడుగతి పక్షికొప్పె ధరకోమలి రూపము జెందరాయి మేల్
వడసెను పాయకుండ భవబాధల బాసె విషాదుడా మహా
జడధిశయాను నాజ్ఞ మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 20

చ. గరుడుని మూపునన్నిలిచి ఖడ్గశరాసన శంఖచక్రముల్
కరములనుల్లసిల్ల మృదుకాంచనచేలము కాంతులీన సుం
దరమణిభూషణావళులు దారకిరీటము దాల్చి వచ్చి నీ
సరసను నిల్చి బ్రోచి మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 21

చ. పొక్కటి తమ్మిలోనలువ బుట్టగనాతని ఫాలదేశమం
దెక్కుడు కంటివేల్పు జనియింపగజేసి యతండు దాల్ప బెం
పెక్కిన మెట్టుదమ్మి చెదవేటి వధూటినిగన్న మేటినీ
యక్కరలెల్ల దీర్చు మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 22

చ. హరచతురాస్య షణ్ముఖ సహస్రముఖేభముఖాది దేవతా
వరులు సమస్తవేదములు వర్ణనజేయగలేరు నిన్న యో
నరుడను జ్ఞానహీనుడను నాథుడ నెన్నగ నాకు శక్యమే
శరధిశయాన యంచు మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 23

ఉ. పాపము వేటజేరు భవబాధలు గొందుల దూరుగోరు సం
తాపదవాగ్నులారు విపదంబుధులింకగ బారు మోక్షము

ద్దీపితవృత్తిదేరు మనదీనతమాన్పెడివారలేరు నీ
యాపదలెల్లదీరు మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 24

ఉ. తొలిచదువుల్ వడింగొనుచు తోయధిజొచ్చిన సోమకాసురున్
బలిమిగ మీనరూపమున బట్టి వధించి రయంబునన్ శ్రుతుల్
నలువకొసంగి లోకముల నర్మిలి బ్రోచిన మత్స్యమూర్తి సొం
పలరగ నిన్ను బ్రోచు మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 25

చ. కులగిరి కవ్వమంబు నిధికుంభము పాములరేడు తాడుగా
దలపడి దేవదానవులు తత్పరతన్ మధియింప భారమ
గ్గలమున గ్రుంకుశైలము సుఖస్థితిదాల్చిన కూర్మమూర్తి ని
శ్చలముగ నిన్ను బ్రోచు మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 26

ఉ. పుత్తడికంటిరక్కసుడు బొత్తిగ నీధరఁజాపజుట్టి న
ల్లెత్తుక నారసాతలికి నేగగ వానివరాహరూపమై
కుత్తుకద్రుంచి భూతలము గొమ్మునదాల్చిన దంష్ట్రి సత్కృపా
యత్తత నిన్ను బ్రోచు మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 27

ఉ. సర్వమయుండు విష్ణువని చాటిన యాపసిబాలుగావగా
శర్వముఖామరుల్ పొగడ స్తంభమునన్ బ్రభవించి నిష్ఠురా
ఖర్వనఖాళిదానవుని గర్భము జీరిన శ్రీనృసింహుడే
సర్వఫలంబులిచ్చు మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 28

చ. బలిబలిమిన్ దివౌకసుల బారగదోలి జగంబులెల్లరా
జెలువ వటువేషమూని బలిజేరి పదత్రయభూమిదానముల్
వలనుగ వేడితత్పదవి వజ్రికొసంగి యా త్రివిక్రముం
డలయక నిన్ను బ్రోచు మనసా హరిపాదములాశ్రయింపుమా. 29

చ. ఇరువదియొక్కకయ్యముల నిట్టుల కంటకులైన రాజులం
దరలగ గూల్చి తద్రుధిరధారల నేరులొనర్చి పైతృకా

చరణముసల్పి శాశ్వతయశస్కరుడౌ భృగురామమూర్తి
నిన్నరసికృపాప్తిఁబ్రోచు మనసాహరిపాదములాశ్రయింపుమా. 30

చ. రవికులమందుబుట్టి బలురక్కసిదాటకగొట్టిమౌనిరా
ట్సవనముచక్కబెట్టి గుహసమ్మతిగాననుముటివార్ధిలో
ర్జవముసగట్టి రావణుధరంబడగొట్టిన రామమూర్తిని
న్నవిరళవీరనేలు మనసాహరిపాదములాశ్రయింపుమా. 31

చ. అలవసుదేవరోహిణుల కద్భుతలీలజనించిమించిచే
హలముసలాస్త్రశస్త్రముఖరాయుధముల్ ధరియించిముష్టికా
దులవధియించి భూధరముదాల్చిన శ్రీబలరామమూర్తితా
సలలితలీలనేలు మనసాహరిపాదములాశ్రయింపుమా. 32

చ. ఘనతరబోధలందిపురకాంతకు నిష్ఠలువాన్పిపార్వతీ
శునకుశతాంగశస్త్రశర శూలధనుఃప్రముఖోగ్రదివ్యసా
ధనములొసంగిత్రిపుర దైత్యులదుంచిన బౌద్ధమూర్తిని
న్ననవరతంబుబ్రోచు మనసాహరిపాదములాశ్రయింపుమా. 33

ఉ. మిత్రులమంచుదేవతల నేయసుఖస్థితి నిల్పియుండగా
శత్రులమంచురాక్షసులు సంగరభూములయందుజావగా
శత్రులుమిత్రులుంగలరె సర్వసముండురగేంద్రశాయిత
చ్ఛాత్రునిజేయు మనసాహరిపాదములాశ్రయింపుమా. 34

చ. తెలియకపాపకర్మముల దెంపునజేసితిమందబుద్ధినే
మెలగితిగాలుడేమిదిమిమేల మొనర్చునొయంచుభీతిచే
నిలచి చితినాకుదిక్కకను నీవెమరెవ్వరులేరుబ్రోవవే
జలనిధిశాయియంచు మనసాహరిపాదములాశ్రయింపుమా. 35

కుమారశతకము.

క. సంతసమున బియ్యములో
బంతులుగారొగి నమశ్శివాయయనుచు న
త్యంతమువ్రాయగ నుపదే
శింతురుపిదపదమయొద్ద జేర్చికుమారా. 1

క. పుస్తకముల నెప్పుడుకొని
విస్తారమునలుగనీక వెండిపయిడిమేల్
వస్తువుల వేడ్కవాడెడి
మోస్తరువాడికొనవలయు ముద్దుకుమారా. 2

క. బడికేగెడునప్పుడునీ
యడుగులులెక్కించుచుబరుల నరయుచుజన కె
ప్పుడునీపాఠంబులనే
వడిజదువుకొనుచుజనంగ వలయుకుమారా. 3

క. పాటుపడిచదువుకొనినీ
పాఠంబులనొప్పగించువఱకునుమఱి యే
యాటలదెసబోకుండిన
బాటిగగురువునకుమెచ్చు వచ్చుగుమారా. 4

క. తక్కువతరగతికంటెను
నెక్కువనేజదివితినని యెంచుచు నెడలో
నిక్కక మక్కువవారికి
జక్కగబాఠములుజెప్ప జనుముకుమారా. 5

క. దబ్బరలాడుచుబడిలో
బొబ్బలువెట్టుచును బాఠములుచదువక త

బ్బిబ్బైననుబంతులచే
దెబ్బలుగలుగుజుమమెలగు తెలివిగుమారా. 6

కం. ఎప్పుడువిద్యాసక్తిని
దప్పకయుండవలెగాని తఱుచాటలఁగో
జొప్పడియుండకుగొప్పని
యెప్పుడుచుట్టలనుగాల్ప కెగ్గుకుమారా. 7

కం. హృద్యంబుగమునుజదివిన
పద్యంబులనొకటివినగవలె జదువుమనన్
సద్యస్కాలంబున నన
వద్యంబుగజదువుముద్దు వచ్చుకుమారా. 8

కం. సరివారితోడనైనం
గరమధికులతోడనైన గలసిమెలసితా
జరియించుటమేలగుగా
కరయనితరుగూడగూడ దంష్రికుమారా. 9

కం. పెద్దలుసెప్పినపనులను
ముద్దుగజేయుచునుదల్లి మొదలగువారల్
తద్దయుసంతోషింపగ
నిద్దపుభయభక్తులలర నెగడుకుమారా. 10

కం. ఒరులయెడద్వేషబుద్ధిని
భరియింపకపరుషములను బలుకకప్రీతిం
జరియించుచుండుదీనను
గరమధికపుగౌరవంబు గలుగుగుమారా. 11

కం. పదిగంటలైన నొజ్జల
ముదలంగొనియింటికరిగి మునుకొనిచల్దుల్

గుడిచినతోడనెపాఠము
జదువుకొనుచుబడికిబోవ జనునుగుమారా. 12

క. ఒకరినిగొట్టకదిట్టక
యొకరినిచేబడకనిజ జనోత్కరమునునో
వికలంబునొందచేయక
ప్రకటితమగురీతినడువు బాగుకుమారా. 13

క. చీమలులోనగుజీవ
స్తోమంబులుకాళ్లక్రింద ద్రొక్కుడుబడునే
మోమహిసని కనినడువుము
కామించుచుద్రొక్కజనదు కానగుమారా. 14

క. శత్రువులనైననిందకు
బాత్రులగాజేయకెపుడు బదుగురిలోనన్
మిత్రితసుగుణములెంచుము
స్తోత్రమ్మునకీవుతగుము తొలుతకుమారా. 15

తోలేటి కేశవశతకము.

—:o:—

సీ. శ్రీమత్కరీంద్ర సంసేవితాంఘ్రిసరోజ
దీనచకోరాబ్జ తేనమోస్తు
యిందిరారమణ గోవిందనారాయణ
దేవకీనందన తేనమోస్తు
వాసుదేవముకుంద వామనాచ్యుతకృష్ణ
దివ్యమంగళరూప తేనమోస్తు

మాధవాధోక్షజ మధుసూదనోపేంద్ర
దినకరాధికభాస్వ తేనమోస్తు
గీ. యనుచునుతి శతములుసేయు చనుదినంబు
చతురరతిగతిపతి మతుతిశయిల్లె
వనితతోలేటిపట్టణవాసుడైన
కేశవస్వామి దేవరా కేందువదన. 1
సీ. శంఖచక్రగదాసి శార్ఙ్గపాణిముకుంద
కరుణాలవాల మంగళమునీకు
పుండరీకాక్ష మార్తాండకోటిప్రభా
కమనియ్యరూప మంగళమునీకు
గరుడరాజతురంగ కలుషానిలభుజంగ
కౌస్తుభాభరణ మంగళమునీకు
వేణునాదవినోద విబుధలోకామోద
కరిరాజవరద మంగళమునీకు
గీ. ననుచు మంగళహారతు లనుదినంబు
సేయుచున్నట్టినన్నేడ బాయదగునె
వనితతోలేటిపట్టణవాసుడైన
కేశవస్వామిదేవరా కేందువదన. 2
సీ. మేనుబంగరురంగు నానుపచ్చనిపట్టుతా
నుభక్తులకోర్కెలీనబూను
పసిడిబంగరునీరు భద్రకాంతులగేరు
చారుమేచకకాంతి మీరుతీరు
గోపాంగనలప్రాపు కువలయంబులయేపు
కోమలనీలంపు కోపరూపు

వారకాంతలనేటి వన్నెలనేగదాటి
కుసుమాయుధుని సీటగోటమీాటి
గీ. బోటిరోవానిపాటియే వీటినైన
మేటిమగలందులకు మాటనాటవమ్మ
వనితవతోలేటిపట్టణవ సుఁడైన
కేశవస్వామిదేవరా కేందువదన. 3
సీ. నందగోపకుమార బృందావనవిహారసుం
దరాకార గోవిందధీర
గోపీమనోహార గోపాంగనాజార
మునిమనస్సంచార ముక్తిసార
మేరుమంధరధీర చారువీణాధార
కాంచనకేయూర కలుషహార
పరిణమితమందార రణరంగజయశూర
కంసాదిరిపుహీర ఘనసమీార
గీ. సమరసాహస విక్రమసదయహృదయ
విమలగుణరత్న సన్నిట్లువినువదగునె
వనితతోలేటిపట్టణవాసుఁడైన
కేశవస్వామిదేవరా కేందువదన. 4
సీ. నిత్యసత్యకలాప నిగమాంతసల్లాప
విదళితాఖిలపాప విశ్వరూప
మునిజననిక్షేప ఘననీలరుచిరూప
ప్రశమితసంతాప ప్రణవరూప
విదళితహరశాప విగతదానవకోప
విశ్వతదైత్యవిరూప విపులభూప

కల్యాణగుణరూప ఖండితాసురచాపయదు
కులకులభూప బాలగోప

గీ. పుణ్యస్వరూపవిబుధజనజేగియ్య మానసద్వమలచరిత
భవ్యమాయిట్లు నన్నెడబాయనీకు
వనితతోలేటిపట్టణవాసుఁడైన
కేశవస్వామిదేవరాకేందువదన.

సీ. వేణునాదవినోద వికసితాంబుజపాద
విదళితభవభేద విశ్వమోద
పాంచజన్యనినాద పరగర్భనిర్భేద
విమలరూప వివాదవిదితవేద
దానయాన్వయవేద ధరణీసురామోద
కరినుతసంవాద గగనపాద
సర్వజ్ఞత్రిభువన స్వాపితమరియాద
నిఖిలపాపభేద నిత్యవాద

గీ. కోమాలాకారకళ్యాణ గుణగరిష్ఠ
చక్రధరలోకరక్షక శరణుశరణు
వనితతోలేటిపట్టణవాసుఁడైన
కేశవస్వామిదేవరాకేందువదన.

సీ. చరణరేణువిముక్త శాపమానవధూటి
విజితదానవకోటి విజయధాటి
గుణరత్నసవవేటి కుటిలమాయాజాటి
దనుజవైరులకు సంతానవాటి
హారిదిశమకుటవిస్ఫుట నూత్నమణికోటి
ము[illegible]పాటల[illegible]పబాకమలమూటి

విబుధరాజకిరీటి విపులవేల్పులమేటి
కనకరాజితశాటి గరుడఘోటి
గీ. సుగుణపరిపాటియగువాని సొబగుతోటి
గానరిక సాటిచర్పాటి హరిగిరిచేటి
వనితతోలేటిపట్టణవాసుఁడైన
కేశవస్వామిదేవరాకేందువదన. 7

సీ. కోపమాహృదయసంతాపమా నీమోము
జూపుమాయనిన యాశ్రీపతికిని
నేరమాయిదినాకపచారమా నీకౌఁగలీయ
వచ్చనుకంసహరునకును
దోసమాయిదిపరిహాసమా నీకింతరోసమా
యనిబిద్విలాసునకును
భేదమాయీమాట ఖేదమానీకింత
వాదమాయనిన దామోదరునకు
గీ. ఆలినొల్లనివానికీలకూరనువుప్పు
చాలదుయనుస్మంజ్ఞ నొప్పెనమ్మ
వనితతోలేటిపట్టణవాసుఁడైన
కేశవస్వామిదేవరాకేందువదన. 8

సీ. వనజేందిరావాస వక్షస్థలమువాని
తిలకంబునుదిటిపై దీర్చువాని
గోవర్ధనమహాద్రి గొడుగుబట్టినవాని
చెలగిరాసక్రీడ జేయువాని
పశురత్నములకైన బాధమాన్చినవాని
గోపాలకత్వంబు గొన్నవాని

దారుమయాత్మతఁ దాల్చియుంచినవాని
పట్టుపుట్టము మొలఁగట్టువాని
గీ. సతతమవసరభోగ వాంఛాభిలాష
బద్ధుఁడగువాని భక్తపాలివాని
వనితతోలేటిపట్టణవాసుఁడైన
కేశవస్వామి దేవరా కేందువదన. 9

సీ. క్షీరాంబునిధిసోమ నిర్జితాఖిలకామ
ప్రణవచిహ్నితనామ ప్రభులలామ
నీలమేఘశ్యామ నిఖిలశత్రువిరామ
విమలపుణ్యస్తోమ విజితరామ
నవతులసీదామ నారదాదిప్రేమ
తారకామలనామ దనుజభీమ
పరమపావననామ భక్తలోకారామ
మధుకదోషవిరామ మహితసీమ
గీ. సద్గుణస్తోమ శాత్రవీసమరభీమ
యనుచు సన్నుతి జేసిన మనవివినుము
వనితతోలేటిపట్టణవాసుఁడైన
కేశవస్వామి దేవరా కేందువదన 1

సీ. కౌస్తుభమణిభూష ఖండితాఖిలదోష
పరమసత్వవిశేష భక్తపోష
పరిశమితరిపుదోష ప్రహ్లాదనుతభూష
వేదాంతపరిభాష విపులదోష
వివిధాంబురుహపూష వివిదార్ఘుసంశోష
వినుతవిశేష సదేదఘోష

ముదితామలాశేష ముఖనుతిప్రియవేష
మునిజనస్తుతవేష యగనిమేష
గీ. సచ్చిదానందరూప సత్యాస్వభామ
సుందరాకారభవతుతే వందనంబు
వనితతోలేటిపట్టణవాసుఁడైన
కేశవస్వామి దేవరా కేందువదన. 11
సీ. బలిదైత్యసామ్రాజ్య పదము గైకొనువాఁడు
ప్రభలవాలిని భంగపరచువాఁడు
కురుపాండవులు సంధి కూర్చపోయినాఁడు
విదురునింటను విందు సేయునాఁడు
దుర్యోధనార్జునుల్ దోడుకమ్మనునాఁడు
సైంధవుసమకట్టి చంపునాఁడు
భీమదుర్యోధనల్ సాముజేసిననాఁడు
కుతికలశ్వత్థామ గోయునాఁడు
గీ. పరమకాపట్యమెల్లను ప్రకటమయ్యె
గామినులనేచుటకు నిపుడేమిప్రాప్తి
వనితతోలేటిపట్టణవాసుఁడైన
కేశవస్వామి దేవరా కేందువదన. 12
సీ. దండముద్దండకోదండ పాండిత్య
ప్రతాపమార్తాండనీకు
దండమఖండప్రచండ ఖండితశత్రు
మండలకాండ ప్రకాండనీకు
దండమకాండవే దోర్దండబాండవ పం
చాండవనతమాఖండనీకు

తండమఖండమార్తాండ చండప్రభా
మండలచండ ప్రచండనీకు
గీ. లనుచుసాష్టాంగదండములనుదినంబు
జేయుచుండినకరుణ వేంచేయుటరుదె
వనితతోలేటిపట్టణవాసుడైన
కేశవస్వామి దేవరాకేందువదన. 13

సీ. పరమార్థదర్శిత పరతత్వసంవేద
యుతమనోయోగీంద్ర యప్రమాది
నాధబిందుకళావినోద ॰ బ్ధశివప్రి
సాదజీవేశ్వరా భేదవాది
ధన్యతావాప్తి శుద్ధబ్రహ్మచైతన్య
విషయకజ్ఞాన ప్రవీణయోగి
పంచాక్షరీగాన పత్యమంత్రోపాస
నార్జితసాధ్వికా నందవేది
గీ. మహితతోలేటిలింగయా మాత్యరచిత
సీసపద్యప్రసూనాలి శిఘ్రిమొసగి
వనితతోలేటిపట్టణవాసుడైన
కేశవాస్వామి దేవరాకేందువదన. 14

సీ. వందనమిందిరా నందకంకమనోజ్ఞ
సుందరాకార గోవిందనీకు
వందనంబమల సత్కుందశారదనీర
దేందుకీర్తి ప్రభానందనీకు
వందనంబాత్మభి్రి నందారుమందార
నందనందన ముకుందనీకు

గీ. యనుచువందనములుజేసి యభినుతించి
కవిత్వప్రాక్తన సంభంద గతియుదెల్పి
వనితతోలేటిపట్టణ వాసుఁడైన
కేశవస్వామిదేవరాకేందువదన. 15

ప్రసన్న రాఘవ శతకము.

:o:

ఉ. శ్రీహరిజానకీరమణ శ్రీరఘునాయకమీమహత్త్వమున్
బాహుబలంబు శౌర్యమును భానుకులంబునబుట్టురీతులన్
బోహణచేసిమీకథను బూర్వులుచెప్పగ విన్నయంతనా
యూహనొనర్తుసూక్ష్మముగ నొప్పులకుప్ప ప్రసన్నరాఘవా. 1

ఉ. మానవజన్మమెత్తి బహుమాయలతో బచరించిమాటకై
కానలకేగిజానకినిగానక తంత్రముపన్ని ప్రాపుగా
వానరసేనగూర్చుకొని వాలినిజంపిపయోధిదాటియున్
దానవవీరులందునిమి ధన్యుఁడవైతి ప్రసన్నరాఘవా. 2

ఉ. రాముఁడుసీతకేతగును రామునికేతగుసీతయింతకున్
రామునిసీతయంచు రఘురామునిదేవియటంచు దేవతల్
దామునుమోదమందియు నుదారమనంబున సంభ్రమంబుతో
రాముఁడుసీతచేకొనును గంజలుమాకు ప్రసన్నరాఘవా. 3

ఉ. రామునిపాదపద్మములు రాతికిసోకినయంతమాత్రనే
కాముని బాణమో యనగకంజదళాక్షిస్వకీయరూపమై
ప్రేమతోమ్రొక్కి నిల్చితన పేరును గౌతమమునిశాపమున్
భామయువిన్నవించె తనభాగ్యమటంచు ప్రసన్నరాఘవా. 4

చ. మిథిలపురాధినాథుఁడును మిక్కుటమైనప్రతిజ్ఞ చేసియున్
పృథివిలో రాజవల్లభులు పుత్త్రివివాహము జూడవేడుకన్
బ్రథితమనస్కులై ధనువుభగ్నముజేసిన సీతనిచ్చెదన్
మథుహరి దేవదానవులు మానవులైన ప్రసన్నరాఘవా. 5

ఉ. వేగమెరామలక్ష్మణుల వెంటనుబెట్టుక యామునీంద్రుఁడున్
రాగనెరాజుతోడ్కొని రాజ్యముపావన మాయెనంచుతా
సాగిలిమ్రొక్కి గౌశికుఁడు సంభ్రమమందానని దీవనిచ్చెయా
రాగలయర్ఘ్యమీగడియగావలెనంచు ప్రసన్నరాఘవా. 6

ఉ. రాతినినాతిజేసి బలురాక్షసవీరుల సంహరించి వి
ఖ్యాతిగనాదుయాగమును గాచెమహాత్ముఁడటంచుచెప్పగా
భీతిజెసంగి నాకులుకుబిడ్డల కన్నికబెండ్లిచేసెద
న్నీతఁడుఅల్లుఁడైనచెలినిత్తునువేగ ప్రసన్నరాఘవా. 7

ఉ. సీతనుజూచిరమ్మనుచు చెప్పెను లక్ష్మణుతోడరాముఁడున్
భూతదయాళుఁడైన మునిపుంగవుబంపిన రాజుకొల్వనన్
మాతనుమాడగల్గెనని మానసమందులక్ష్మణుండుదా
సీతపదద్వయంబులను శీఘ్రమచూచి ప్రసన్నరాఘవా. 8

ఉ. తల్లడమందదేవతలు దానవులన్ రఘురాముఁడప్పుడా
విల్లవలీలగావిఱువవేడ్కతో నాజనకుండునాత్మలో
నల్లుఁడురామచంద్రుఁడని యంతటివాఁడునుగల్గినంతకున్
వల్లవపాణిసీతతనభాగ్యముకాదె ప్రసన్నరాఘవా. 9

ఉ. పెండ్లికుమారుఁడంచు తగబెట్టిరిబొట్టుచుకండ్లగాటుకం
బెండ్లికుమారరామయనిబిల్చిరి వేడుకతోడనందరు
న్బెండ్లికుమార్తెఁజేసిమరిబెట్టిరి సొమ్ములుచాలసీతకు
న్బెండ్లికలంకరించితగ ప్రేమలమించి ప్రసన్నరాఘవా. 10

చ. మదగజయానసీతకును మంగళసూత్రము గట్టెరాముఁడుర్
వందనునితంౘ్రికిన్ మగువమచ్చికతో దలఁబ్రాలుబోసియున్
ముదితశిరస్సునంబ్రియుండు ముత్యములన్నియు విచ్చినిల్చియుం
గదిసిపెనంగజేతులును కన్నులజూచు ప్రసన్నరాఘవా. 11

చ. ముదమునరామతమ్ములును ముగ్గురుచూచియు మోదమందియు
న్మొదలునకైకపుత్రునకు ముచ్చటగాతగపెండ్లిసేసియున్
సదయుఁడు లక్ష్మణుండనుచు సమ్మతికూతురు నిచ్చెవేడుకన్
తుదకడగొట్టుతమ్మునికి దోచినబిడ్డప్రసన్నరాఘవా. 12

ఉ. కల్గెనునాకొమార్తెలకు గారవమైనటువంటియల్లుఁడున్
గల్గెనునాదుభాగ్యమున కంజదళాక్షునివంటిబ్రేపువే
గల్గెనుభక్తియుముక్తియును కర్మవిమోచనమాయనేటికిన్
గల్గెనటంచుబిడ్డలను గ్రక్కునబంపె ప్రసన్నరాఘవా. 13

ఉ. వాలినిజూచితారయును వాక్కునకరంబున మోదుకొంచుహా
వాలిపరితాపశాలియని వర్ణనసేయుచు నెట్లుతాళుదుర్
జాలగప్రేమజూచిన నసారెకుసారెకు గారవించినీ
బాలునిజూడుమంగదుఁడు పాయఁడునిన్ను ప్రసన్నరాఘవా. 14

చ. పడమరతూర్పునుత్తరము బంపగబోయిరి వానరాధిపుల్
వడితనచేతిముద్రికయు వాయుతనూజునిచేతికిచ్చియుం
దడయకపంపెరాఘవుఁడు దక్షిణమార్గముబట్టిపొమ్మనెన్
బుడమినిజాడలన్వెదుక బోయిరివారు ప్రసన్నరాఘవా. 15

చ. తెలతెలవారవచ్చినసుధీరుఁడు యాహనుమంతుఁడప్పుడున్
కలవరమందికాంతనటుగానక రావణుజంపనేమొకో
తెలియదుయేమిసేతునని ధీరతచేవనమెల్లజూడగా
నెలతనుగాంచెనొక్కతెయు నేడ్చుచునుండె ప్రసన్నరాఘవా. 16

ఉ. రమ్ము విభీషణా యనుచు రాఘవులున్ దయచేసినప్పుడున్
యిమ్మహిలంకపట్టమున కిప్పుడు రాజ్యభిషిక్తు జేసెదన్
తమ్ములలోన నీవు నొకతమ్ముఁడ వంచును గారవించియున్
బొమ్మనె లంకముట్టడికి బోయిరి వేగ ప్రసన్న రాఘవా. 17

ఉ. సంజివి తేను బంపవలె జాగిక సేయక వేళనిప్పుడే
యంజని దేవపుత్రుమతి యంపిరి రాముసుషేణులిద్దఱున్
అంజలి జేసి తల్లిమరియందున విక్రమశాలి వేగమే
సంజివికొండ దెచ్చెనని సాహసమొప్ప ప్రసన్న రాఘవా. 18

ఉ. శ్రీకరుఁడైన రామునకు సీతకు ప్రీతిపద్యవాక్యము
ప్రాకటమైన వైభవము భాగ్యములంగలరీతి జెప్పితిం
చేకొని చిత్తగించినను చెల్వముగా నెడబాయకుండు మిా
లోకములోన నీవె గతిలోలుఁడవైన ప్రసన్న రాఘవా. 19

ఉ. మంగళమౌను రామునికి మంగళమౌ ననుగన్న తల్లికిన్
మంగళమౌను లక్ష్మికిని మంగళమౌమము గన్న సీతకు
న్మంగళమౌను జానకికి మంగళమౌదుము బాయకుండు మిా
మంగళమౌను యిద్దరికి మమ్మునుగావ ప్రసన్న రాఘవా. 20

రాజులమేటి రాజుఁ రఘురాజ మహాత్ముడు రాజమాన్యుడై
రాజితకీర్తిశాలియగు రాముడు రాజ్యభిలాషసక్తుడై
యాజగమేలు రాజులకు నిష్టజనంబులు నింపొనర్చుచూ
భూజనభక్తరక్షకుడు భూతిదలంచె ప్రసన్న రాఘవా. 21

చ. దయకలవాడు భానుకులధన్యుడు రాముడు రాజ్యమేలగా
భయమును లేదు కల్మియెడ బాయదు నన్నిట భాగ్యముల్ మరిన్
ప్రియమును ధర్మముల్గలిగి ప్రేమ పెనంగి మహావిభూతులై
ప్రియసఖులున్ సఖీజనులు పేర్మితొ గూడి ప్రసన్న రాఘవా. 22

శ్రీ మహాదేవా శతకము.

:o:

శా. శ్రీమంతుఁడగు వాసుదేవుఁ డసురజ్యేష్ఠుండు దేవేంద్రుఁడున్
సామాదిత్యులుసర్వదిక్పతుఁగాగిన్ జుట్టాలుపక్కాలునా
నామర్త్యుల్గనలేనినీమహిమలె న్నన్దుష్కరంబైనను
ప్రేమాసాహసికంబు జూడుముమహా దేవా! భవానీధవా. 1

శా. నీవేదిక్కనినమ్మినందుకుజగ న్నేతాదయాసింధువై
నావిజ్ఞాపనమాలకించియిఁకనై న్నన్ముద్దుచెల్లించినీ
సేవాసక్తిమనంబునందు గలుగన్ జింతింపవయ్యానను
ద్దేవాధీశ్వరనీకుమ్రొక్కెదమహా దేవా! మహానీధవా. 2

మ. కనుగోఁజాలరుజన్మమునఁగాఁ గన్మోసికనిచ్చినం
తనయాచరిత్వచ్చాణంబులకునా నందించుచున్ మానవుల్
కనకాగారకళత్రపుత్రికసంఘక్రూరనిర్బంధ దు
ర్దినహానింబడిమ్రగ్గిపోదురుమహా దేవా! భవానీధవా. 3

శా. వారిన్వీఁనిసాటిజెప్పుటకు సర్వజ్ఞుండవై నట్టినీ
వారిందానవుసమస్తలోకములలో నాత్మీయభాగ్యంబునం
జేరన్గల్గుచునీసమీపమునకున్ జిత్తానుసారంబుగా
ధీరాగ్రేసరనన్నుఁబ్రోవుముమహా దేవా! భవానీధవా. 4

మ. కనువెట్టంబడికాలెమన్మథుఁడు నీకాండంబుచేమూఁడు ప
ట్టణముల్ గూలెను నీత్రిశూలహతిచేతారయ్యో నామిత్తి సా
ధనవైకల్యములేను నీకయితెనా దౌర్భాగ్యమానన్నుఁజెం
దినపాపంబుహరింపవైతివిమహా దేవా! భవానీధవా. 5

శా. ఈలోకంబునరాచవానితలకా యేలేదుమర్యాదలిం
కేలాగుండును వర్ణసంకరముల య్యేదానికిన్ముందుగా

మాలంబుంద్విజుఁడుంసమంబనెడు దుర్మానాగ్రిణుల్ పెద్దలై
తేలోకానకుసౌఖ్యమెట్లగుమహా దేవా! భవానీధవా. 6

శా. లాలామూత్రపురీషసంకులముకీ లాలప్రపూరంబుపై
లోలేచేర్వడిగానిలోనరయునేం తోరోఁతయీమేనికై
యాలోచించిననేదిజూచిన నసహ్యంబింతు నీదేహమం
దేలామోహము నిర్వికారివెమహా దేవా! భవానీధవా. 7

మ. ధనధాన్యంబులతోఁ దురంగమగజేంద్రశ్రేశితోరంభతో
నెనయాకాంతలతో నిరంతరముల శ్రీమ్మయంబెనోపాయటం
చునుమార్పల్కుచునుండు నెవ్వరిగృహస్తోమంబునప్పుడుఁడా
దినిమీభక్తునిఁగాఁదలంచెదమహా దేవా! భవానీధవా. 8

మ. సిరితోఁబుట్టువునార్యకుంబతివియా చింతామణీదేవతా
సురభీకల్పతరుత్కరంబుః కుద త్సుండైనదేవేంద్రుపై
దొరవీరేతుజగంబులేలుటకునీ తోపాటుబిచ్చానికే
తిరుగంజేసితివేమిచెప్పుదుమహా దేవా! భవానీధవా. 9

మ. భువిసావాసముచేతనై జగుణముల్ బోనేర్చనేకాకితోఁ
గవగానుండియుమేఁతమేసి యొకపక్కంబడి నానాఁటికిన్
దివసంబుల్ పయిఁబడ్డవోఁబికముజా తిన్వ్యక్తిఁగోకాకప
త్రవికాగంబాకలైనఁ జెందునెమహా దేవా! భవానీధవా. 10

మ. హిమవత్పర్వతపుత్రికారమణ నిన్నేలాగుమెప్పింతునా
శ్రమనేనాఁటికిఁదీర్తువీవు గడియో జామో నెలో యేడో ని
క్కముగన్జీవితకాలముందెలియ శక్యంబౌనెమాబోంట్లకుఁ
స్థిమితంబెట్లుఘటింపఁజేసెదో మహా దేవా ! భవానీధవా. 11

మ. హిమవత్పర్వతపుత్రికారమణ బ్రహ్మేంద్రాది బ్రహ్మర్షిముఖో
త్తమసంప్రార్థిత పాదచంక్రమణ వేదార్థప్రతిష్ఠాపనా

నుగ్రహత్కార్య ధురీణధైర్యగుణయుస్తోత్ర ప్రభావాంచితా
త్రిమతోద్ధారణకృత్యకారణ మహా దేవా ! భవానీధవా. 12

శా. కఱ్ఱంబుట్టినవహ్నికాల్చుమఱి తత్కాష్ఠంబు నన్నట్లుగాఁ
జెఱ్ఱింజీమలుపట్టుకొన్నపగిదిం జీకాకుగావించుచున్
మొఱ్ఱోపాపమువద్దుపొమ్మనిననే మోకానిపోఁజాలదీ
తెఱ్ఱప్పంపదలేదిలేదనిమహా దేవా ! భవానీధవా. 13

మ. మొకిమాఁదకరంబుగా శ్రీణవమున్ మోహియించియాపాదమ
స్తకపర్యంతముభూతిలేపనము కాంచైశ్వర్యమాయించిపా
యకరుద్రాక్షసుమాలి కల్మోడునుడాయంజేయు నప్పాణ్యమూ
ర్తికిఁ గీడేటికిసంభవించునుమహా దేవా ! భవానీధవా. 14

మ. శివభక్తుఁడగువాఁడె దైవమనుచుం జింతించిలింగార్చనా
పరుఁడుండై భసితాంగయోగుడగుచున్ భస్మత్రిపుండ్రాంకిత
చ్ఛలిపాలంబునరావరింపగతిదా చారప్రభావజ్ఞుఁడై
దివసంబుల్ కడకొత్తువిజ్ఞుఁడుమహా దేవా ! భవానీధవా. 15

శా. ఏమీతోఁచదుమంమసాధనము నాకీతుచ్ఛసాంసారిక
వ్యామోహంబునఁబోయెఁగాలమువృథా యోనంబుగానింక
నన్నేమారాఁదరింపఁజేసెనవో ముందేచూడుమా సాంబ మూ
ర్తీమృత్యుంజయదీనపోషకమహా దేవా! భవానీధవా. 16

మ. మలమూత్రంబులపుట్టపొట్టయసక్రున్మాంసాస్థిచర్మాస్రసం
కులమీమేనుయనుప్రపంచమునఁ గుర్గోపంబుమోసంబదే
వలనంజూచినదీనిపొందువిడిపో వంజాలదెండైదేనబం
డెలకీబొందెయకాదెమూలముమహా దేవా ! భవానీధవా. 17

మ. కరియేమంత్రము దాపఠించెఫణియే కాలజ్ఞతంలింగ నీ
త్కరనాభర్చనమాచరించెధృతిచేతన్ లూతనీమంబునే

గురుశిక్షాపరతంత్రగహించెనివిపెక్కుల్ చెప్పగానేల సు
స్థిరమౌభక్తియెనీకుముఖ్యము మహాదేవా ! భవానీధవా. 18

మ. మతిమంతుల్ గుణవంతులుత్తములు సన్మార్గుల్ శివాభ్యర్చనా
వ్రతసంపూతచరిత్రులార్యజనులారాధ్యుల్ సదా సాధువుల్
క్షితిపైవారలభక్తిపూర్వకముగా సేవించువారేయనిం
దితమార్గంబుననిన్ను జూత్తురు మహాదేవా ! భవానీధవా. 19

శా. ఆలుంబిడ్డలకంటె జుట్టములు లేరంచున్ మహామోహినై
కాలక్షేపముజేచితింజనియెనా కాలంబునిప్పాటిం
జాలోచించి యీయాజవంజవమహానోకహచ్ఛేదికిన్
స్త్రీలే సూనులకెల్లవారికి మహాదేవా ! భవానీధవా. 20

మ. చలియెంగాలము మూడుపాతికలహో సంసారకూపంబులో
మునుగం దేలనుగాని యొండెఱుగనా ముప్పప్పుపోకన్ప్రకా
యణువున్ నట్టిభుజంగమంబుక్రియ డాయంజూచునీదేహ్యాకే
దినముల్ మృత్యువుపొంచియుండును మహాదేవా! భవానీధవా. 21

మ. అనుమానింపగ నేల నీచరణసేవాసక్తుడై ముక్తిజెం
దనిదౌర్భాగ్యుడు లేడులోకమునలూ తాదంతికాలాహివ
క్షణవాసాధికమూఢజాతులును శంకాటంకముల్ లేకము
క్తినిసేవించుటమాకు సాక్ష్యముమహాదేవా! భవానీధవా. 22

మ. అనుకుంటే యిది నోటితప్పభవదీయంబైన సామర్థ్యముల్
మనుజుల్ చక్కగజెప్పనోదగరు సామాన్యుండవా నీవునీ
వెనుకంజూచివపాకెందఱికి నీవేతండ్రివై యొక్కరీ
తినిబాలింపకయున్కిమంచిదె మహాదేవా! భవానీధవా. 28

శా. నీచేతన్ మృగంబుపై గరుణవా నేత్రాగ్నికోష్ఠంబనా
డాచేనొడ్డలిమొక్కపోవునని చూడావానిచేజిక్కగా

కాచేవారలులేకనాయరుచికై కన్నప్పనోటంగిలై
తేచింతామణియట్లుదింటివి మహాదేవా! భవానీధవా. 24

శా. సాంబా! నిన్నుదలంచి వేడుకొని శశ్వద్భక్తినీపాదప
ద్మంబుల్ పూజలొనర్చుభక్తులకు సిద్ధంబౌగదాభిక్షువే
షంబుల్ భూతిదిగంబరత్వము విషాశిత్వంబులిమ్మాటనా
డంబేయెవ్వనిగొల్తురట్లగుమహాదేవా! భవానీధవా. 25

శా. రాజానుగ్రహమెట్లొయల్పునిపయిన్ రాగానతండేతనే
రాజైనానని పంచమేధ్యనికృపం రాగాంధుఁడై మంచిచె
డ్డేచూడండది తపినంశవమువాఁడే జుమ్మయాధాత్రిపై
తేజోనిర్జితపూర్ణిమాశశిమహాదేవా! భవానీధవా. 26

మ. తలిదండ్రుల్ సుతులన్నదమ్ములును మిత్రామాత్యవర్గంబు బం
ధులుకోడండ్రును వెంటరారని సుబుద్ధుల్ పెక్కుమార్గంబులం
దెలియంజెప్పినవారిఁ బోవిడిచియేదిక్కేకనుంగొంచు చిం
తిలినిన్ గొల్వఁగలేను మూర్ఖుఁడను మహాదేవా! భవానీధవా. 27

మ. ధనమెంతేనిగడింపగాదలఁచి చిత్తంబందు నప్పుణ్యపా
పనిరీక్షాక్రమమెల్లఁబోవిడిచి దుర్భావానువృత్తిన్ సదా
దినముల్ పుచ్చుచు సొమ్ముగూర్చుకొనుచుండే మూర్ఖుఁడెట్లోతుదిం
దినకృచ్చంద్రకృశానులోచనమహాదేవా! భవానీధవా. 28

శా. దేవాధీశమహేశశంకరగిరీశా కాలకాలాభవా
భావాభావవిచారదూరహరశర్వాపార్వతీనాయకా
శైవాంతఃకరణాబ్జబంభరశివా చంద్రావతంసానమ
స్తేవామాంకనటీమణీకుచిమహాదేవా! భవానీధవా. 29

శా. శ్రీమన్మంగళమార్యసంస్త వనపాత్రీభూతపాదద్వయా
విమలాభాషునిరస్తలోక నిచయావిద్యూభతభక్తౌఘదు

స్తిమిరాళీభవదీయపాదములకున్ శీతాంశుకోటిద్యుతీ
స్తిమితంబుల్ గలుగంగఁ జేయుము మహా దేవా! భవానీధవా. 80

దీ న పో ష క శ త క ము.

—:o:—

ఉ. శ్రీరమణీయవైఖరులజెన్నలరారు సమస్తలోకముల్
భూరితరప్రభావమున గొల్పెసర్గసృజియించిజీవనా
ధారముసర్వజీవులకు దారతగల్పనజేసిప్రోచునిన్
జేరిభజింతునెప్డుగృపచేసను బ్రోవగదీనపోషకా. 1

ఉ. ఎన్నగశబ్దసౌష్ఠవమునించుకయేని నెఱుంగడంచుదా
జెన్నగుశాస్త్రముల్ పరగజేసెడవాడనుగాడటంచుసం
పన్నతలేదటంచు ననుమాటికిదూఱకసత్వరంబనా
విన్నపమాలకింపు మవివేకభేదకదీనపోషకా. 2

చ. అమలచరిత్ర! లక్ష్యములనారయలేదు; సువృత్తగీతమా
ర్గముగమనింపలేదు; కవిరాజులసేవలొనర్పలేదు; నే
మమునద్వదంఘ్రియుగ్మమునె మానసమందిడి నీకృపాతిరే
కమునరచించుచుంటి గృతిగైకొనిప్రోవవెదీనపోషకా. 3

చ. నిలుకడలేదునామదికినేర్పుహుళిక్కి; వివేకమందునా
తలపగరాదు; సత్యమదిదబ్బర; శాంతమునాస్తి; విద్వదా
గలకమువింత; గౌరవముకానగ రాదికమందుకై ననీ
[illegible]లచెదలోపమెంచకయె దానునిబ్రోవుముదీనపోషకా. 4

ఉ. ఎక్కడనిల్చియుండినను నేదరికేగిననేమిచేసినన్
జిక్కనినీకథామృతమెచేరల జుఱ్ఱగమానసంబున
నిక్కముగాదలంచితిని నేర్తునొనేరనొదేవ! కావునన్
మక్కువతోడనాకుదృఢ మానసమీగదెదీనపోషకా.

ఉ. ఎండటునిన్నఁగొల్చితిరియించిరి పూర్వులపూర్వవైఖరిం
గొండలమందకిప్పునిను గోరిభజించెద నేనునాగతిన్
వందనముల్గ్రహించి యఘపాశములన్ దెగగోసివేగమే
సుందరరూప! నన్నుఁగృపఁజూడఁగవేడెదదీనపోషకా. 6

ఉ. ఏటికినన్నిటుల్విడిచెదే నవివేకుడనై తినంచునా
చీటికిమాటికిన్విసువు జెందెదునిఁక స్మరియింపనంచునా
గోటుదనానన్నేఖలులగూడి చరింతునటంచునామతిం
కేటికనడ్డసేయనిటులేర్పడఁజెప్పుమదీనిపోషకా. 7

చ. సకలచరాచరంబులను సారెకుబాలనసేయజాలునీ
కొకమనుజాధమాధముని నోముటదెంతటికార్యమానునా
కికశరణంబువేఱకలదే భవదంఘ్రులుగాక యోజగ
త్ప్రకటితకీర్తిభక్తజన పాపవిమోచకదీనపోషకా. 8

ఉ. పెన్నిధిగన్నపేదగతి వేఁజయమొందినభీరుకైవడిం
గన్నసమూహములోకములగాంచిన యంధునిభాతిసత్యసం
పన్న!త్వదీయనామమును భక్తిబఠింపుచునున్నవేళనే
నెన్నగరానిసంతసము నెంతయుబొందుదు దీనపోషకా. 9

చ. పలుకొకరీతినుండ నుస్వభావముకానొక దారిజేరునా
తలపొక వోటనుండు మఱిధ్యానము వేఱొకమార్గమందుఁగ
దలకొనుచుండుగావునను దారకృపామతితోడవేగని
శ్చలమతినాకొసంగియిఁకసాకగ దేనను దీనపోషకా. 10

చ. ఇదితనభార్యయంచు మరియీతడుపుత్రుడుమిత్రుడంచుదా
నెదిగనదానినమ్మితనదేయని మోహనిమగ్నుడౌచునె
మ్మదిస్మరియింపడెప్పుడును మానితమౌభవదీయనామముం
దుదినరుడేగునొక్కరుడె తోడ్కొనకెద్దియుదీనపోషకా. 11

చ. సురచిరమైనయుక్తియును సూరిజనంబులపై బ్రపత్తియున్
గురుజనపార్థివోత్తముల గూరిమిమీఱగగొల్చుభక్తియుం
బరయువతీధనాదులను బాపమటంచు ద్యజించుశక్తియుం
దిరముగనాకొసంగినను ధీరునిజేయవెదీనపోషకా. 12

చ. అరయగనీతిదూరులు నిరక్షరకుక్షులెయయ్యుగొందఱీ
ధరణినేకరీతుల వితండపువాదములన్ ఘటించిసు
స్థిరమతులైనవారలకు దీఱనికీడొనరింపజూచుచుం
దురుగదయట్టివారిపెను ధూర్తతబాపవెదీనపోషకా. 13

చ. ఎఱుగకచేసినాడనని యీశ్వరదాపగనేమికార్యమే
నెఱిగియుజేసిపేర్చితిననేక దురాగతకార్యముల్ సదా
తఱుగనిభక్తితోడనిను దప్పకకొల్చెదగాననాకికన్
దిరమగుజ్ఞానమిచ్చికృప దేర్పగదేనను దీనపోషకా. 14

ఉ. పుట్టినదాదినీవఖిల భోగములన్ ఘటియించిమమ్ము జే
పట్టియనేకభంగులను బాలనజేయగలేదెయిప్పుడీ
విట్టులుపేక్షజేయుటకునేమి కతంబొయెఱుంగమేమునీ
వెట్టులుచేసినన్ గృపగనేమదినెంతుము దీనపోషకా. 15

ఉ. ఈదుచుదుఃఖవారినిధినే దరియుంబొడగానలేకని
న్నాదటగానలేక మనసారగబూజలొనర్పలేకనే
నాదిజరించినాడవినుమవ్యయ! మందునిరీతినిప్పుడే
నీదరిజేరినాడనిక నేరములెంచకుదీనపోషకా. 16

ఉ. పండితులైనవారలు సభాముఖమందు సునీతిమార్గముల్
దండిగబోధజేయుచు ముదంబుజనాళికొనర్పదుర్మదో
ద్దండతవారిజేరకయ ధర్మపుమార్గములంజరించినే
మెండుగదప్పజేసితి క్షమింపవెమ్రొక్కెదదీనపోషకా. 17

చ. దినమునకొక్కమాఱయిన దీరికలేదునిన్నుభజింపదా
ననువుపడంగ నాదుహృదయంబెటకోచనిరాదుదానివే
గనుమఱలింపశక్తినహికావున బ్రేమనొసంగిప్రోవుమా
యనయముగొల్తు నీదుచరణాంబుజయుగ్మమె దీనపోషకా. 18

ఉ. ఇప్పుడురాజకార్యములనేకముగా లభియించెగాననిం
కెప్పుడొచూతమంచుమది నెప్పటికప్పుడేయూహజేసిని
న్నొప్పుగబూజసల్ప కిటులూరకవచ్చితిదీర్ఘకాలమే
విప్పుడుకొల్వవచ్చితిని కేగతిబ్రోచెదొదీనపోషకా. 19

ఉ. ఒప్పుగనీదుపాదభజనౌషధి యెప్పుడులభ్యమౌనొనా
కప్పుడెకిల్బిషజ్వరమదంతయు బాసిచనున్మహాత్మ! నా
కెప్పటికిందదీయరుజ నింకఘటింపగనెంచబోకు నీ
యప్పనదాల్తునొదల మహామహితాత్మక! దీనపోషకా. 20

ఉ. కావునదేవదేవ! ననుగాపురుషావళిజేర్పకుండ, నే
జీవమునైన బ్రేమమునజిత్తమునందలపోయు జ్ఞానముల్
వావిరిగాభవచ్చరణ వారిజముల్ హృదినిల్పినిన్సదా
భావనజేయుభక్తియు గృపామతినీయవె దీనపోషకా. 21

ఉ. ఎవ్వనిభావమెట్టిదియొ యెవ్వనిబాహ్యవుజేతలెట్టివో
యెవ్వనిమానమెట్టిదియొ యెవ్వనిపల్కులయర్థమెట్టిదో
యెవ్వనిసత్యమెట్టిదియొ యెవ్వనిలోగలక్రౌర్యమెట్టిదో
యెవ్వరెఱుంగనేర్తురది యీవెయెఱుంగుదుదీనపోషకా. 22

చ. సిరిగలవాడురాజసముచేదన ధాన్యవుగాదెనెవ్వడో
బెఱికెదునంతిదాకనిల బీదలప్రాణమునిల్పబెట్టుని
ర్భరతరఘోరకష్టములుపైబడె నిల్వనశక్యమంచునిన్
గరమనురక్తివేడితిని గాంచగదేదయదీనపోషకా. 23

తారకరామశతకము.

——:o:——

క. శ్రీమద్వైదేహీకుచ
భూమీభృత్కుంకుమాంక భూషితఘనవ
క్షోమహితచంచలైకో
ద్దామపవిత్రాభాంబుదరమ తారకరామా. 1

క. కరుణామయుండవనినీ
మఱుగునఁజేరితిని నన్ను మన్నించి భవ
చరణార్చకతతిఁజేర్పుము
తరణికులాంబునిధిసోమ తారకరామా. 2

క. నీపాదనీరజంబుల
నాపోవనికూర్మిపేర్మి నలరఁగమదినం
స్థాపించివేఁడుచుంటిఁ
దాపత్రయమడఁచిబ్రోవు తారకరామా. 3

క. ధనలుబ్ధమ్రోలధర్మం
బనఁబ్రాణత్యాగమంత యనుతాపమునోం
దునిజముగఁ బ్రాణముతనం
తనవోనెమానొగనఁడు తారకరామా. 4

క. పరబాధచేసితద్దన
హారణముగావించి గొప్పకై సత్రంబు
ల్విరచించుదురయ్యోడువిం
తిరవంతేనిఫలంబుగలదె తారకరామా. 5

క. శ్రీరామువంటిదైవము
లేరీవెదుకంగనెచట లేరనిహృదయం

బారఁగఁజాలఁగవితా
ధారాగంధేభ మెక్కి తారకరామా. 6

క. ఎందఱుసుతుఁడనై తినో
యెందఱికిని జనకుఁడనై యీగతినో యిం
కెందుంజరించదనో యె
దందయనెట్టుబ్రోతొసుమ్మ తారకరామా. 7

క. ధనికులునిర్ధనులగుటన
ధనికులుధనికులుగనుంటఁ దానెటకేఁగియిటో
కనికారకుఁడైదుష్ట
త్వనిరూఢింధనముగూర్చుదారకరామా. 8

క. నీవేదిక్కని నమ్మితి
నీవేధనమంటి నీవేగతియనివేయంటిం
గావుననునుబ్రోవుము నీ
తావనితాహృదభిరామ తారకరామా. 9

క. నాభూమినాధనంబని
యాభీలముగా విరోధమందెదుమనుజసం
దాభూమియెందటిదో మున్
దాభావించిననుదో మఁదారకరామా. 10

క. నీవేతండ్రివిజనకసు
తావనితామణి యెతల్లిత్వత్సోదరులే
భావింపఁబిత్రువ్యులుభ
క్తావళిమిత్రాళినాకుఁదారకరామా. 11

క. ఒకరిని జెరిపెదననిపూ
నికశపథంబునెదజేయు నీచునిగనియు

ష్ణకరజాఁడు నవ్వుమదినిం
తకునీదయగల్గఁజెమునెతారకరామా. 12

క. శత్రునితమ్మునిఁబ్రోచుట
శత్రులుమిత్రులును లేరుజగములనీకున్
జితరిపుకరగోత్రజపవి
త్రాత్రిజగన్నుతచరిత్రతారకరామా. 13

క. నిన్నాదనతతముసేవుచు
నున్నయశఃస్థైర్యవైభవో జ్వలుఁడై య
త్యున్నతిగనితుదిదిరమం
దన్నిత్యసుఖంబుగాంచుఁదారకరామా. 14

క. వానరులకునలవిగామియం
భోనిధిగట్టుటకు నీసముజ్వలకరుణం
గానని-చోనటులనుటస
దానతకృపబల్కితెమొతారకరామా. 15

క. నరసింహుఁడవై రక్కసుఁ
బరిమార్చితదాత్మజాతుఁబ్రహ్లాదుని
సత్కరుణంబ్రోవగ స్తంభాం
తరమునవర్తించితీవతారకరామా. 16

క. జమదగ్నికినుద్భవమై
సమస్తదేశాధిపతులఁజయ్యనవనిన్
సమయించిదిక్కులనితాం
తమహిమనొందితీవతారకరామా. 17

క. దశరథగర్భాంభోనిధి

ద్యశమెల్లరుగొనియాడఁగ
దశముఖుఁబరిమార్చితీవ తారకరామా. 18

క. రామాదైత్యవిరామా
భూమీవల్లభలలామ పోషితవిబుధ
స్తోమాతులసీదామస
దామలతరకీర్తికామ తారకరామా. 19

క. గుహునివిభీషణుఁనుతను
నహల్యనుంబ్రోవఁగ నేతనతికరుణాసం
వహనమతిఁబ్రోచితటభ
క్తహింసకరజన విరామ తారకరామా. 20

క. అనియోగతిఁ బలువిధముల
వినుతించుచునుంటిఁ గానివినువక నన్నుం
గనికరమునఁ గనిసురవం
దనీయనను బ్రోవుమయ్య తారకరామా. 21

క. నీవంటిమహాత్వముఁగరు
ణావిభవత్వమును గలిగినట్టిసుదైవం
బేవంక లేకసుమసీ
తావరనినునమ్మినాఁడఁదారకరామా. 22

క. ధనలోభికిజాగముని
ర్ఘనునకుభోగమును భూరితత్త్వరహస్య
జ్ఞానకనురాగముదర్భర
తనునక రోగమును లేదు తారకరామా. 23

క. వందనముఁనీకుఁబాలిత
వందిజనావదనంబు పరమానందా

వందనమునీకునాప
ద్బాంధవబహువందనములు తారకరామా 24

క. మంగళమునీకుఁగరుణా
పాంగామంగళము దైత్యభంగాభాస్వ
న్మంగళము నీకవితమా
తంగాబహుమంగళములు తారకరామా. 25

క. ఇంతై మానికకుండలు
వంతై మానువ్రసను నిముషకంతై నదిక
ల్లంతై జలనిధిఁజొచ్చిని
తాంతముమత్స్యమైతీవ తారకరామా. 26

క. సురలసుర ఁ సుదకై మం
దరమునననంబోధి తర్వాసగముమునుంగ
కరుణాత్మమంధరఁదద్గిరి
దరియింపంగూర్మమైతి తారకరామా. 27

క. గాత్రిపఁజుప్యముతప్పిన
నేత్రింబులదృష్టివిడిచ నిరతముగఁంత
శ్శత్రులుమమతంగప్పిన
ధాత్రీస్థలినాశవిడను తారకరామా. 28

క. అంగము లలితంబనియు
ప్పొంగుచుక్రిమిసమితి రోగపూర్ణోగ్రజరా
సంగతియనితలపక స
త్సాంగత్యములేకతిరుగు తారకరామా. 29

క. ఆసు పరిపావినియతిజ

బిన్నియుమటిమెన్నియుద్వ
త్సన్నుతితోసాటిరావుతారకరామా. 80

జానకీరామశతకము.

—:o:—

సీ. శ్రీకరఖరకరాంచిత కులశేఖర
లోకైకనాధ త్రిలోకవంద్య
పాకశాసన నతపాదాంబుజాత
సద్గుణగణధామ వైకుంఠనామ
సలలితశ్యామల చకచకితప్రభా
కమనీయగాత్ర పంకరూహనేత్ర
వసుమతీనంద నీవక్షోరుహాలిప్త
చందనాంకిత సదానందరూప
మత్కలిత్వప్రసూన: దామములమమ్ము
పూజజేసెదగృపజూడుమోజితారి
రామదనుజవిరామ సంగ్రామభీమ
జానకీరామరవికులసార్వభౌమ. 1

సీ. రసమైనలేక నీరసమైనమత్కావి
తామాధురీవనితనువిశాల
తారకనామసుధానిధిలో ముంచి
గాధేయయాగరక్షణప్రసిద్ధి
యాదిగాగల్గిన మీదుచరిత్రమనునవ
రత్నఖచితసుందరవిభూష

యతులితభోగభాగ్యములిచ్చి రక్షింప
కష్టమా నీవుజగత్కుటుంబి
వగుచుదయబూనకింతగా వెగటుబూన
నాయమా నీకుమానవనాయకేంద్ర
రామధనుజవిరామ సంగ్రామమా
జానకీరామరవికులసార్వభౌమ. 6

సీ. నాయమా నీకుదీనజబంధుడవని
గోరితేవన్నిట్లు కాంచపరచె
బూనిసనిటమీద మానవుడెవడైన
నమ్మునానిన్ను పోన్నిమ్మటంచు
పలికెదవా జగత్ప్రఖ్యాతమైసనీ
నీదేవత్వమెవరు చింతించుసజన
మందారుడవటంచు మహనీయవేదశాస్త్రం
బులుదెల్ప నాసపడియుంటి
వనమునకు దండ్రిపెళ్ళగొట్టినదెచాలు
భక్తజనములో రసాభాసమువలదు
రామధనుజవిరామ సంగ్రామభీమ
జానకీరామరవికులసార్వభౌమ. 7

సీ. సురలవిపత్తి గ్రుక్కింపవాఘోర
సంగ్రామమందు రాక్షసులద్రుంచి
యినసూనునకు పెద్దతనివిచేకూర్పవా
పెనుకువజేసి వాలినివధించి

పాండుకుమారుల భద్రంబుసేయవా
కలనసుయోధనాధుల దెమల్చి
పతితపావననేజేయు పాపమేమి
ఇంచుకైనను నిన్నుప్రార్థించలేదే
రామధనుజవిరామ సంగ్రామభీమ
జానకీరామరవికులసార్వభౌమ.

సీ. జయదీనమందారా జయసజ్జనాధార
జయసాధుసమ్మని భయవిదూర
జయవారిదాకార జయవరోగంభీర
జయకాంచనోజ్వలశైలధీ
జయఘోరరణశూర జయధార్మికోదార
జయజానకీ మనఃప్రియవిహార
జయదైత్యసంహార జయదుష్కృతవిదూర
జయనిగమాగమ సద్విచార
యనుచునజరుద్రు లత్యంతవినయమును
భక్తిగొల్తురు నీపాదపంకజములు
రామధనుజవిరామ సంగ్రామభీమ
జానకీరామరవికులసార్వభౌమ.

సీ. పెంపుడింపవుగదా తెంపరులైసాదు
బాధలొనర్చిన పాపమతుల
ద్రుళ్లడపవుగదా దుర్మార్గవృత్తిక
త్యాసక్తినొందు దురాత్మసమితి
యేపుమాపవుగదా నీపాదపంకజ
రతులగలంచు దుష్టయవిభూతి

గాసినేయవుగదా భూసురక్షేత్రాప
హారదార్జన్యసంచారసరణి
శంకిపకుటకు నీతల్లివంకవారో
సేవయించుకలేదో నీచేతగాదో
రామధనుఃజవిరామ సంగ్రామభీమ
జానకీరామరవికులసార్వభౌమ. 10

సీ. భరతుడిచ్చినరాజ్య భారకత్వముమాని
కైకకపఖ్యాతిగట్టినావు
తగుభక్తినలసుమిత్రా సూతినిమనమ్మ
జేరిచసన్యాసి జేసినావు
కాలోచితుడవై యకారణంబుగమాటు
పొంచివాలిని సంహరించినావు
జనకాగాట్పుత్రి వాస్తవమెఱుంగుటమాని
తుతగ్నిలోపల ద్రోచినావు
తొల్లినమ్మినవారికి దొడ్డలాభ
మబ్బెనికనేమిగల్లు దురాశగాక
రామధనుజవిరామ సంగ్రామభీమ
జానకీరామరవికులసార్వభౌమ. 11

సీ. దయజూడుమంటి నిర్దయవహింపకుమంటి
భవభయభ్రాంతుల బాపుమంటి
కరుణింపుమంటిచొక్కపు నీపదాంభోజ
యుగళంబుదిక్కుగా నుంచుమంటి
పరవధూరూపసంపద్వైభమునకై
బద్ధానురాగమేర్పరచుచున్న

చిత్తంబునీపదాయత్తంబుగాఁజేయు
మంటినిదుర్వృత్తినిమాపుమంటి
దురితవారాసి నీపాదద్రోణికమున
గడపిదరిజేర్చులే చాలఘుఁకుటంటి
రామధనుజవిరామ సంగ్రామభీమ
జానకీరామరవికులసార్వభౌమ. 12

సీ. కృష్ణదాతాయని కీరసమూహంబు
లొప్పారఁగా బల్కు నొక్కచోట
నారాయణాయని శారికలత్యంత
ముగ్గడింపుచునుండు నొక్కచోట
శ్రీధరాయనిపికశ్రేణిసుస్వరముల
మక్కువఁగీర్తించు నొక్కచోట
సర్వేశ్వరాయనిషడ్జధ్వనినెమ
ళ్ళక్కజంబుగబల్కు నొక్కచోట
ప్రియముచేకూరనవనిఁబిపీలికాది
బ్రహ్మపర్యంతమీవయై పరఁగితౌర
రామధనుజవిరామ సంగ్రామభీమ
జానకీరామరవికులసార్వభౌమ. 13

సీ. మంగళంబిదె నీకుమహిజాహృదుత్పల
పరిపూర్ణచంద్రభూపదివిజేంద్ర
మంగళంబిదెనీకు మౌనిజాయాపాప
ఘోరసంసార పికారదూర
మంగళంబిదెనీకు మహితనీలాంబుద
శ్యామాంగక్రూరదైత్యజనభంగ

మంగళంబిదెనీకు మాణిక్యఖచితని
ర్మలవిరాజిత భూషమంజుభావ
మంగళముభక్తలోల దుర్మదవిఫాల
మంగళము భూతలేశసోమప్రకాశ
రామధర్మజవిరామ సంగ్రామభీమ
జానకీరామరవికులసార్వభౌమ. 14

శ్రీగుహేశలింగశతకము.

:o:

సీ. శ్రీగుహేశ్వరలింగ చిన్మయశుభ్రాంగ
సర్వదురితభంగ శరణుశరణు
భుజగేంద్రకేయూర భువనత్రయాధార
సద్భక్తమందార శరణుశరణు
హాటకాచలచాపయుమిత బాహాటోప
సగుణనిర్గుణరూప శరణుశరణు
పశ్వల్లలాటసంభరిత గంగాజూట
శకలచంద్రకిరీట శరణుశరణు
అభవవరమేశనా నేర్చినట్లునీకు
సీసశతకంబు చెప్పెదజిత్తగింపు
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభ్రాంగశరణుగుహేశలింగ. 1

సీ. శ్రవణంబులకు బల్మిసంభవించినపుడె
శివకథాశ్రవణంబు శేయువలయు
నేత్రంబులకుదృష్టి నిలకడైనపుడె
సద్భక్తసంశ్రేష్ఠు నలుపవలయు

సర్వేంద్రియములకు శక్తికలిగినపుడె
శివయోగనిద్ర చర్చింపవలయు
యొడలిలోఁబ్రాణంబులుండినపుడెవిన్న
దెలిసినీపై భక్తినిలుపవలయు
సర్వధర్మంబులకు దానెసాక్షియాట
దేహముండగదనుదా తెలియవలయు
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభ్రాంగశరణుగుహేశలింగ. 2

సీ. పంచాక్షరీమంత్రపరన వ్యక్తిదమంట
నానందుచరితమే సర్వసాక్షి
రహితాదిమధ్యాంత రహితుండననుటకు
శివరాత్రిబ్రహ్మవిష్ణువులెసాక్షి
పరపురుషుడవని పలుకుటకునాన్మహా
దారుకావనా కేళిదనరుసాక్షి
నిత్యుండవీవని నిగమముల్పలుకుట
బ్రహ్మకపాల హారంబెసాక్షి
నీవెనిత్యుండవన్యంబ నిత్యమనుచు
మమ్మునొలువంగా నేరరు మేరదప్పి
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభ్రాంగశరణుగుహేశలింగ. 3

సీ. రమణచంద్రుఁడులేని రాత్రినిబోలుపార
బంధువెన్నెల జిగుల్పరగినట్లు
కమలముల్లేనట్టి కాసారములయందు
వాఃపూరమొగినాడవచ్చినట్లు

మధుమానమునకొప్ప మలయానిలుండును
వనమెల్లం బ్రోవంగవచ్చినట్లు
ప్రాణనాథుండు దూరజేగివచ్చిన
ప్రణంతికానందంబు ప్రబలినట్లు
లభవనినిను జూడ నానందమావహించె
నెన్నటికివచ్చునో నీదుచిన్నికరుణ
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభ్రాంగశరణుగుహేశలింగ. 4

సీ. లోచూపుచూడని లోభనంబులవేల
పరమాత్మనెరుగని బ్రదుకదేల
యజపసంఖ్యగనని యనుభవంబదియేల
విషయంబులుండు పనిభవమేల
బోధయెఱుంగనిబుద్ధి యెన్నగనేల
కర్తృత్వముడుగని కర్మమేల
యున్మనియెరుఁగని యోగంబులవియేల
సాక్షియెఱుంగ చదువులేల
యింతకును మాకటాక్షమొక్కింతలేక
కలుగునేయిన్ని ఫలముల గరళకంఠ
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభ్రాంగశరణుగుహేశలింగ. 5

సీ. శంకరుండేమాకుజనకుండు చర్చింప
సర్వమంగళమాకు జననిసుమ్మ
యాలవీరభద్రాదులగ్రజులెన్నంగ
బంధుగణంబు సత్ప్రమథవరులు

మానీంద్రులందరు మాచుట్టములుసుమ్ము
వంగడంబల భక్తవర్గమరయ
నీశ్వరుండునుమాకు హితపితామహుడుమా
ప్రపితామహుడు ప్రభురాయడన్న
మోక్షమనుసది మాకిష్టపుట్టినిల్లు
నింకనేమటఁగొదువ మాకిందఱుండ
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభ్రాంగశరణుగుహేశలింగ. 6

సీ. యోగనిష్ఠలులేని భోగంబులవియేల
సద్గుణంబులులేని చదువులేల
పరమాత్మ నెఱుఁగని బ్రతుకది యేటికి
విశ్వేశుఁగానని విభవమేల
పురహరుఁగొల్వని పూజలెన్నఁగ నేల
శ్రీకంఠునుడువని జిహ్వయేల
కాలకాలుఁగనని కాలమెన్నఁగనేల
తన్నుదానెరుగనితత్త్వమేల
కావునను నన్ను దయసేయుగరళకంఠ
ఎన్నోవిధముల నిన్నాశ్రయించినాడ
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభ్రాంగశరణుగుహేశలింగ. 7

సీ. పరమేశుదనలోన భావింపకున్నను
జనుఁడుగాఁడిలలోఁ గుజనుఁడుగాని
శశికంఠుకథల నాకర్ణింపనొల్లని
నరుడుగాడతడు వానరుడుగాని

నిన్నాత్మలోఁగూర్చి నిష్ఠతోనుండని
జీవుండుగాడు నిర్జీవిగాని
యాంతర్యమందు నిన్నర్చింపజాలని
శరణుండనితాఁబి శౌచంబుగాని
కావుననునిన్నుగనని యాకష్టునకును
ముక్తియేరీతికలుగునో మునివరేణ్య
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభ్రాంగశరణుగుహేశలింగ. 8

సీ. మౌనివ్రాతాసంగ సన్మహనీయధవళాంగ
విపులకలుషభంగ వృషతురంగ
శంకలేదుకోటీర సర్వలోకాధార
శమనగర్వవదూర సద్విహార
చపరమపావనగాత్ర భవలతాఘుసదాత్ర
వీతిహోత్రసునేత్ర వినుతిపాత్ర
కరుణాకటాక్ష సత్కమనీయవిటలాక్ష
వరభక్తసంరక్షగరళభక్ష
శరణుశరణాగతత్రాణ శౌరిబాణ
శరణువరదధురీణ యోశరధితూణ
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభ్రాంగశరణుగుహేశలింగ. 9

సీ. చిలుకలుచదువవా చేరిశాస్త్రంబులు
జదువులఫలమేమి జడమతులకు
భువియెల్లదిరుగవా పొలసిమృగంబులు
దిరిగినఫలమేమి దిమ్మరులకు

ఆహారములుడినందవలన ఫలమేమి
యుసుగవాహాముల్ పుడమియందు
గగనచరుండైన ఘనతయేమరయంగ
గగచారుల్ గావె ఖగములరయ
మానుషంబులె? విద్యలుమహిమలెల్ల
గానవివియెట్లుముక్తికి కారణంబు
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశృంగారశరణుగుహేశలింగ. 10

సీ. గురుకులవాసంబు గోరకయున్నను
యోగవిద్యవిధాన మొనరుటెట్లు
దేశికప్రీతిగాతిరుగ నేరకయున్న
దగలక్ష్యసాసిద్ధి దనరుటెట్లు
చనుదృశ్యదృగ్వివేచన గానకున్నను
శివయోగసన్నిష్ఠచేయుటెట్లు
శివజీవసంధానసిద్ధి తెలియకున్న
నసిపదంబది తనకనురుటెట్లు
లిన్నియును మీమహాకరుణోన్నతిదశ
లేకకల్గునె దేవయాలోకమునను
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభాంగశరణుగుహేశలింగ. 11

సీ. భక్తుడైశివభక్తియుక్తుడై పరమ
విరక్తుడై సకలవేదోక్తుండగుచు
ధీరుడైఘననిర్వికారుడై విహిత
పంచారుడై కలుషవిదూరుడగుచు

భీముడై నిజసుధాధాముడై కళలందు
సోముడై సకలనిష్కాముడగుచు
సాధ్యుడై వేదాంత వేద్యుడై విగతపరి
భేద్యుడై తత్త్వ సంపాద్యుడగుచు
వెలయుసద్భక్తమహాత్మ్యములు గణింప
దరమెపరమేష్టికైన మాధవునికైన
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభాంగశరణుగుహేశలింగ. 12

సీ. గడగడవణకుచోఁ దడబడియైనను
నుదువుల మీస్తుతుల్పుదువవలదె
ముదముసుదతుల మదకథాక్రీడఁ
బొదలుచో నినుమది న్వదకవలదె
జిలిబిలిపలుకుల కిడుకిల కేరుచో
దలఁపులనినుఁ జాలఁదలపవలదె
వడివడినేఁగుచు నెడనెడనైనను
సుడివడినిన్నాత్మ జూడవలదె
జీవనోపాయమీవని చింతజేయు
భక్తుడాతండు మోక్షసంయుక్తుడతడు
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభాంగశరణుగుహేశలింగ. 13

సీ. గండూషజలమునఁ గావింపజలకము
చదవేరుకాదలంజేర్చినావు
శ్రీఫలపత్రముల్ చెప్పుకాలనుగూర్చి
బూజింపశశిమౌళి బూనినావు

మంచిదిగాఁజూచి మాంసఖండంబిడ
మృగముచేత ధరించి మెలఁగినావు
నేత్రమర్పింపు నెరిమెచ్చి నేత్రిముల్
పదియునైదునునిచ్చి ప్రబలినావు
ప్రౌఢలికన్నప్పదేవునఁ బ్రోచితౌర
యంతవాఁడను గానునన్నరసి బ్రోవు
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభాంగశరణుగుహేశలింగ. 14

సీ. భుజగేంద్రహారాయ భువనాదినాథాయ
భూతేశ్వరాయ కర్పూరసిభాయ
కాలాంతకాయ త్రికాలాగ్నిరుద్రాయ
పాలాంబకాయ శుభప్రదాయ
పశ్వల్లలాటాయ భసితాంగరాగాయ
విష్ణ్వర్చితాయ దుర్విషధరాయ
చంద్రకోటీరాయ శైలజారమణాయ
పారిషదేంద్రాయ భవహరాయ
దేవదేవాయనతియని దిక్కు దెసయు
గాఁగ భావించికొల్తునో గరళకంఠ
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభాంగశరణుగుహేశలింగ. 15

సీ. పరమేశ నేనెంత భాగ్యవంతుండనో
చేతులనినుఁ బూజసేయఁగంటిఁ
ధవళాంగ నేనెంత ధన్యుండనైతినో
జిహ్వనునీనుతుల్ చేయఁగంటి

భోగిభూషణమెంత పుణ్యవంతుండనో
చేరికన్నులను దర్శింపఁగంటి
వరదనేనెంతటి వ్రతనియమకుండనో
శరణార్థిశివమంట జేయగంటి
యభవమున్నెన్నిజన్మంబులందునీకు
భక్తవరుఁడనో పరమపావనుడనైతి
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభాంగ శరణుగుహేశలింగ. 16

సీ. పరమేశయనిబిల్వ పలుకవదేమకో
పలుకవా బ్రహ్మయ్య పిలువగానె
రాజశేఖరరమ్మ రమ్మన్న రావేమి
రావాకో బెజ్జ వ్వరమ్మసంగ
లీలకుండాభోగలింగంబు నింటను
గుడుపంగ మాయింటఁగుడువవేమి?
నిమ్మవ్వయిటలిమ్ముగా బవళించి
మాయింటబవళించ మానెదేమి
హరిదాసుండనే గావవరమహేశ
చులకగాఁజూతురా భక్తశులభనన్ను
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభాంగశరణుగుహేశలింగ. 17

సీ. జయపార్వతీచిత్త సరసిజమార్తాండ
జయనాగలోక భూషణకరండ
జయమన్మదోన్మద జలదసమీరణ
జయసర్వలోకరక్షాధురీణ

జయమహాపాతక సదమలగిరిశంబ
జయభక్తలోకరక్షణ కదంబ
జయదక్షదక్షసంహార జయకల్మషవిదూర
జయభక్తిమందార చారుధీర
జయనిరాకారనియ సంసారదూర
జయసుభాకారభువనైక సద్విహారా
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరశుభాంగశరణుగు హేశలింగ. 18

సీ. పాహిమాంగౌరీశ పాహిమాంసర్వేశ
పాహిసురాధీశ పాహిపాహి
పాహిమాధవశాంగ పాహిభూమిశతాంగ
పాహిహస్తకురంగ పాహిపాహి
పాహిమావిషభక్ష పాహిమాంనిటలాక్ష
పాహిభక్తాగ్యక్ష పాహిపాహి
పాహికృతాంత పాహిభవాంతక
పాహిపురాంతక పాహిపాహి
పాహిపాహియటంచు నేబ్రిస్తుతింతు
నింపుగానాదు కుయ్యాలకింపుమయ్య
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హీరసుభాంగశరణుగు హేశలింగ. 19

సీ. వందేమహాదేవ వందేసదాశివ
వందేమహానంద వందనంబు
వందేభవానీశ వందేపురాంతక
వందేభవాంతక వందనంబు
వందేజగన్నాథ వందేసితిగ్రీవ
వందేగణప్రియ వందనంబు

వందేవిరూపాక్ష వందేసురార్చిత
వందేదిగంబర వందనంబు
వందనమూహారనీవాడ వందనంబు
మంగంబయనీకు నమస్కరింతు
సచ్చిదానందసద్గుణైశ్వర్యబృంద
హింరశుభాంగశరణుగు హేశలింగ. 20

రుక్మిణీపతిశతకము.

—:o:—

ఉ. శ్రీకరవల్లవీజనవశీకర భూరికృపాకటాక్ష ర
త్నాకరయాదవాన్వయ సుధాబ్ధినిశాకర దుష్టశత్రుహృ
ద్భీకరముష్టికాద్యసురబృంద నిరాకరమిత్రహంసపద్మాకర
కల్పితత్రిజగదండ చమత్కృతిరుక్మిణీపతీ. 1

ఉ. శ్రీతరుణీకళత్రసరసీరుహ నేత్రపురారిమిత్రవి
ఖ్యాతచరిత్రనీలఘనగాత్ర విహంగమపత్రపాతక
వ్రాతలతాలవిత్రసురవైరి వనోత్కటవీతిహోత్రసం
న్యూతచరాచర ప్రభవసూత్రదయామతిరుక్మిణీపతీ. 2

ఉ. శ్రీరమణీవిహార భవసింధుజలప్లవతారశత్రుసం
హారగుణైకవీర నిగమాగమసారత్రిలోకరక్షణో
దారసురారిదుర్మదవిదార రణాంగణశూరగోపికా
జారసుమేరుధీరసురచారుణ సన్నుతరుక్మిణీపతీ. 3

ఉ. రామకృపాభిరామ రిపురాజవిరామధరామరాండజా
నామసరోజదామద్విజ రాజమలార్ణవపూర్ణసోమని
ష్కామసమస్తదేవ గణసంస్తుతనామగిరీంద్రధీరతా
నేమసునామచక్రజనసేవ శుభాకృతిరుక్మిణీపతీ. 4

ఉ. పరమకృపాకటాక్ష భవభవంధవిమోచన దీక్షదుర్మహా
సురకళాశిక్షదివ్యమణిశోభితహార విశాలవక్షభూ
సురపరిరక్షమానిజనసువ్రత పాలనదక్షభూరిభీ
కరవిపినాగ్నిభక్షకరికంఠ సుతీసుతిరుక్మిణీపతీ. 5

ఉ. గోపకుమారమారశతకోటిసమాన విలాసరాసకే
ళీపరిసంగసంగత కళిందసుతాత్మవిహారహారసం
దీపితవత్సవత్సముఖదేవవిరోధి విఘాలఘాలదృ
క్ప్రాగ్భూమభూమహిత భక్తజనాదృతిరుక్మిణీపతీ. 6

ఉ. శ్రీపతియంజనాపతి శచీపతిరైవతిశైలరాజక
న్యాపతిరోహిణీపతి బృహస్పతివాక్పతి గోపతీప్రవు
ద్రీపతిపద్మినీపతి రఘురీపతిభోగపతిస్వధాపతీ
డాపతియామ్యాదికృతిదృక్ష సుతివాశ్రితిరుక్మిణీపతీ. 7

ఉ. జయజయదేవకేజక రసాగపూర్ణ విశిధినీధవా
జయజయవల్లవీహృదయ సారసతామరసాఘబాంధవా
జయజయదుష్టశత్రునికల శాసనకృత్ఖగరాడ్వైసైధవా
జయజయనారదాదిముని సంఘసమాకృతిరుక్మిణీపతీ. 8

ఉ. మామకచిత్తమందు నిలుమా పలుమాటలుమాభక్తచిం
తామణి నిన్నువీడగలనాయిలనావలనాథులెవ్వరు
ద్ధామదయాపయోధికలదావలదాసలదాటుద్రోయ సు
త్రామనుజాపహారఘునతాజనతానతిరుక్మిణీపతీ. 9

చ. జలజభవాది జంతుగణసంయ్యుతమైన జగంబుమ్రింగియా
ప్రళయపయోధిమధ్యమున బాలుడవై వటపత్రసీమరం
జిలశయనించి పాదమొకజేగొని యాస్యమునందు జేర్చుచుగా
కిలకిలనవ్వునీకిపుడు కేలుమొగడ్చితిరుక్మిణీపతీ. 10

ఉ. రోటనుగట్టతల్లినెదరోయిక నాపులగుంపుగాయ నే
ర్పాటుగబంపుతేడ్రి జలపట్టిపెనంగెడు గోపబాలురగ

జూటుతేసంబునఁ బదరజూచిన వ్రేతలనాదరించు
నీపాటిదయాళులెవ్వరని చాటదలంచితిరుక్మిణీపతీ. 11

చ. సుదతులునీటదోఁగుతరిఁజూచి హుటాహుటితోటిబాలురన్
కదలకుఁడంచు పూఁబొదలుకందువనొయ్యనపొంచి స
మ్మదమున వారిపుట్టములు మ్రుచ్చిలియచ్చటిపొన్నలెక్కు నీ
పదములబట్టి బంధములబాయకగొట్టితిరుక్మిణీపతీ. 12

చ. కరమున వేణువున్నుదుటకస్తురిబొట్టుముక్కుముత్తియం
బరుతనుకౌస్తుభంబు సిగసందపుపింఛము మేనచందనం
బొరయఁగదాల్చిగోపికలందరికందము జూపినట్టి నీ
సురుచిరమూర్తిజూపుమిదే జూడఁగోరితిరుక్మిణీపతీ. 13

ఉ. లోకములెల్ల నీకడుపులోపలనుండఁగ లోకరక్షణా
లోకపతత్పరుండవయి లోకములోకమనీయగోపికా
లోకసుఖానుషంగమెదలోఁగమియించితివంచు పావకా
లోకముఖామరవ్రజములోఁ గురికొల్పితిరుక్మిణీపతీ. 14

ఉ. నీమధురోక్తి నీనెఱనీదరహాసము నీవిలాసమున్
నీమహనీయవైభవము నీసుకుమారత నీమనోహర
ప్రేమ కరావలోకనమభీష్టములొందఁగజేయునీదు లీ
లామహిమంబుజూపు మిగులంజలపట్టితిరుక్మిణీపతీ. 15

ఉ. శ్రీరమణీసమేతముగ క్షీరసముద్రమునన్ మహోజ్వలో
దారభుజంగరాణ్మృదులతల్పమునన్ సుఖలీలయోగని
ద్రారతిపవ్వళించి యఖిలంబునులోఁగొని నీనిజోదరాం
భోరుహసీమమున్నలువపుట్టువొనర్చితిరుక్మిణీపతీ. 16

ఉ. యెవ్వనిమాయచే జగములెల్లజనించు వశించులీనమౌ
నెవ్వనిరూపమిట్టిదని యేర్పడవేదములెన్నలేవవా
నెవ్వనితత్వముం దెలియ కెప్పుడు దేవతలార్తులౌ మరే
నవ్విభునిందలంతు తనుమూరుశాపతి రుక్మిణీపతీ. 17

చ. అనిశమునీపదాబ్జయుగళార్చన సంస్తుతిభక్తియుక్తులా
ఘనులతిదుర్భరార్ణవముదాటి తరించివిరించిశంకరాద్య
నఘులకరానిపదమందు దురంచుసనందనాదులే
న్నినపరతత్త్వము నీవనఁ మనీష జెలంగితిరుక్మిణీపతీ. 18

ఉ. పాపములెల్లబాపుకృపామతి జూపుముతావకీయ్యమా
రూపముపూర్వసంచితని రూఢగతాగతకర్మజాలసం
తాపముదూలిముక్తిలల నాకలనాపరిరంభసంభ్రమా
టోపముఁగొంగుముల్లెడ కనుంగొనచేర్చితిరుక్మిణీపతీ. 19

ఉ. కంటినినీపదాబ్జములు గట్టిగపట్టునేర్పునే
వింటినినీచరిత్రములు వీనులకింపు జనింపుసొంపుదై
కొంటినితొంటిజన్మమున గూర్చినపుణ్యమగణ్యవృత్తిము
క్కంటినిబ్రోచునీనెనరుగాంచి సుఖించితిరుక్మిణీపతీ. 20

చ. నగధరకృష్ణకేశవజనార్దన మాధవవాసుదేవప
న్నగపతితలశౌరిహరినారదవంద్య జగన్నివాసంజి
హగరిపువాహచక్రధర వామనరాఘవశ్రీనివాస స
రగకమలాక్ష నీపదముప్రాపనిడాసితిరుక్మిణీపతీ. 21

చ. దరిచెడివహ్నికై కారవిదయ్యము మెటనరుంగుచాడ్పునన్
సిరిగలవానిచేరువకుచేరి ధనేభనుదీనవృత్తిచే
దిరుగుచువ్యర్థుడై పిదప దేహముబాసిమహోగ్రకాల
కింకరదళితాంగుడై నరుడు గానడునిర్వృతిరుక్మిణీపతీ. 22

చ. అనవరతారవంజవ మహాంబునిధిన్ దరియింపనీదు
పావనమగునామమున్ దగిధ్రువంబుదరింబడ ద్రోయునంచున
మ్మనకలదేభయంచనితమిన్ దలపోసిహరీహరీఅని
నినుబల్కెనాదురసనాగ్ర సరస్వతిరుక్మిణీపతీ. 23

ఉ. పాయకపుత్రమిత్రపశు బంధుకళత్రధనాభిలాత్మన
హేయసుఖంబుల దగిలిహీనమతింనిజదేహగేహ

మోహాయచిత్తుఁడై మనుజుఁడజతనీపద సేవలేశమున్
జేయకనంత్యకాలమున జెందునధోగతిరుక్మిణీపతీ. 24

ఉ. నీపదనీరజమ్ములకు నిర్మలభక్తినమస్కరింతునా
యాపదలెల్లబాపుము దయాపరమూర్తి నిజాశ్రితాఘసం
తాపదవాగ్నిసంహరణదక్షకటాక్ష సుధాప్తిమోక్షలక్ష్మీ
పదపాత్రుసేయుటకు చేకొనుమోంవ్వతిరుక్మిణీపతీ. 25

చ. గతజలసేతుబంధనము కాగలదేమనిదీనవృత్తినే
కతమభవన్నదేహమున కావుహరీయని వేడినాఁడనీ
వితతదయాధురీణతకు విశ్వతికల్గజేయరాదె
కతము ననాయెడ న్గొంగతకన్పడెసీతతిరుక్మిణీపతీ. 26

చ. జగముకలిప్రపీడయుగసంధిని సంకరమైనదోర్భుజాయుగ
మునమండలాగ్రయుగమూని హుటాహుటిసాదివై దిశల్
బెగడకిరాతులన్నరికీ భీకరవిక్రమచండమూర్తివై
నెగడెడికల్కినిన్ను గనునిర్మలుజేకృతిరుక్మిణీపతీ. 27

ఉ. అంచితమైనమిత్రకులమందుజనించినిశాటతాటకన్
దెంచిధరాతనూజనువరించి కనిన్వసియించి వార్ధిభం
ధించిదశాస్యుద్రుంచి కరుణించి విభీషణురాజ్యయుక్తుగా
వించినరామమూర్తినిను వేమరువేడితిరుక్మిణీపతీ. 28

చ. తనువనునాశయందు వశదంబుగుహృధ్వజమూనియిదు సే
వనపుదృఢాంబరంబు తెరవట్టిభవన్మను నిష్ఠయన్ప్రభం
జనగతిజ్ఞానమార్గమున సంసారాంబుధిదాటిముక్తి
గైకొనిసుఖయించనిన్నదను గోరివసించితిరుక్మిణీపతీ. 29

ఉ. మంగళమందిరారమణ మంగళమంబుజపత్రిలోచనా
మంగళమంగజావినుతమంగళ మబ్జభవాడపాలనా
మంగళమందిదేవహరి మంగళమభ్రగరాజవాహనా
మంగళవాంఛనీకిది మంగళహారతిరుక్మిణీపతీ. 30

ప్రథమభాగము సంపూర్ణము.

(శ్రీ) సత్యానంద ప్రెస్, ఇన్నీసుపేట, రాజమండ్రి.